

MALMÖ HÖGSKOLA
FAKULTETEN FÖR
KULTUR OCH SAMHÄLLE

En Ny Gymkultur

Ett normkritiskt projekt om maskulinitet, gym och träning

A New Gymculture

A norm-critical project about masculinity, gym and exercise

Torkel Tirén

Produktdesign, 180HP
Pd164A Kandidatuppsats, 15hp, VT2018
Handledare: Anna Seravalli

Sammanfattning

Den här uppsatsen undersöker hur design kan synliggöra rådande maskulinitetsnormer inom gym och träning med syfte att undersöka hur gym bättre tillgodoser gymbesökarens behov. Utifrån studiens resultat utvecklas ett normkreativt gymkoncept samt prototyp. Studiens litterära efterforskningar beskriver hur design använts som kritiskt och synliggörande verktyg samt hur maktförhållanden kopplade till rådande maskulinitetsnormer tar sig i uttryck. Studiens koncept och prototyp är ett möjligt förslag på hur en bredare syn på maskulinitet, gym och träning skulle kunna möjliggöra uppfyllandet av fysiska och psykiska behov genom att introducera gymkontexten för värden som inte ryms inom rådande maskulinitetsnormer.

Nyckelord: maskulinitet, normkreativitet, kritisk design, träning, neoliberalism

Abstract

This study examines how design can be used to highlight the current norms around masculinity within gym and exercise with the purpose of exploring how gyms better meet the gym visitors needs. The result of the study is developed into a norm-creative concept and prototype. The literary research in the study describes how design has been used as a critical and highlighting tool and how current norms around masculinity and associated power relations express itself. The study's concept and prototype are a possible suggestion for how a widened understanding of masculinity, gym and exercise could facilitate the gym meeting the gym visitors physical and mental needs by introducing values in the gym context which isn't included in current masculinity.

Key words: masculinity, norm creative, critical design, exercise, neoliberalism

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	Inledning	1
	Frågeställning	2
1.2	Syfte & mål	2
1.3	Avgränsningar	2
1.4	Etiska övervägningar	2
2	Bakgrund	4
2.1	Begreppsförklaring	4
2.1.1	Kön och genus	4
2.1.2	Gymträning	4
2.1.3	Neoliberalism	4
2.1.4	Sociala normer	4
2.2	Val av teori	5
2.2.1	Kritisk Design	5
2.2.2	Normkritik och normkreativitet	6
2.2.3	Maskulinitet	9
2.2.4	Maskulinitet, sport och kropp	11
2.2.5	Förändringsarbete kring maskulinitetsnormer	13
3	Metod	15
3.1	Semistrukturerad intervju	15
3.1.1	Genomförande	15
3.2	Observation	15
3.2.1	Genomförande	16
3.2.2	SATS och Viljan Träningsklubb	16
3.3	NOVA	17
3.4	Fånga blicken	19
3.4.1	Genomförande	19
4	Resultat & analys	20
4.1	Semistrukturerad intervju	20
4.1.1	Maskulinitet	20
4.1.2	Maskulinitet inom design	21
4.2	Observation	22
4.2.1	SATS	22
4.2.2	Viljan träningsklubb	23

4.3	Fånga blicken.....	23
4.3.1	Resultat & analys.....	24
5	Produktutveckling.....	27
5.1.1	Projektöversikt	28
5.2	Skapa inre bilder	29
5.2.1	Genomförande.....	29
5.2.2	Verklighetens Gym.....	29
5.2.3	Resultat –Drömgym.....	32
5.3	Tänka med kroppen.....	34
5.3.1	Genomförande.....	34
5.3.2	Resultat och analys.....	35
5.4	Funktionsanalys	40
5.4.1	Genomförande och resultat.....	40
5.5	Idégenerering	42
5.5.1	Genomförande.....	42
5.5.2	Resultat och analys.....	42
5.6	Slutgiltigt prototyp	45
5.6.1	Prototyp.....	45
5.6.2	Form & material för prototyp.....	46
5.6.3	Visualisering av identitet	47
5.6.4	Slutgiltig prototyp.....	47
5.7	Slutgiltigt koncept.....	48
5.7.1	Utveckling av scenario	49
5.7.2	Slutgiltigt scenario.....	50
6	Diskussion	52
7	Slutsats.....	54
8	Källförteckning.....	56
9	Figurförteckning.....	59
10	Bilagor.....	61
10.1	Bilaga 1	61
10.2	Bilaga 2.....	62
10.3	Bilaga 3.....	63

1 Inledning

1.1 Inledning

Vad vi ser, hör, luktar och känner i en särskild situation skapar tillsammans en kroppslig upplevelse med stor påverkan på huruvida vi förstår situationen som positiv eller negativ. Inom produktdesign är målet ofta att utveckla produkter som skapar positiva upplevelser. Den kritiska designen intresserar sig för dessa upplevelser, positiva såväl som negativa. Negativa upplevelser ses här inte som helt och hållet negativa då de kan fungera tankeväckande och vägledande, något som kan väga tyngre än de eventuella obehagskänslor som associeras till upplevelsen. Kritiska designprodukter använder ofta upplevelsen som ett sätt att bredda vår föreställning av vad design är och ska vara. Designerns roll står i relation till sin samtid och dagens designerroll framhåller förståelse för användaren som en viktig del av designprocessen. För detta är det viktigt att förstå sociala processer och hur normer påverkar oss, inte minst som förutsättning för en jämlik designprocess och produkt.

I efterdyningarna av #metoo har allt fler kritiska röster höjts kring maskulinitet och de destruktiva normer som gör den. Dessa normer kopplas till fysiska och psykiska hälsoproblem såsom mäns överrepresentation inom självmordsstatistik, begränsad förmåga att kommunicera och ett förhöjt utövande av fysiskt våld. Än en gång kommer vi tillbaka till kroppen, men här snarare som en bur än förutsättning för möjligheter. Maskulinitet associeras ofta till muskulösa manskroppar men varför? En fysiskt vältränad kropp beskrivs som en viktig del av ett fysiskt och psykiskt välmående, men är samtidigt en indikator för hälsoproblem. Under vilka förutsättningar och förhållanden skapas en vältränad kropp och vad tillför design till denna ekvation?

Ett konventionellt gym innehåller stora mängder av designade objekt och upplevelser i form av bl.a. träningsutrustning, inredning och gymbesökarnas kläder. I denna studie ville jag därför undersöka rådande maskulinitetsnormers påverkan på hur gym och gymträning utformats med syftet att försöka bredda vår förståelse av maskulinitet, gym och gymträning.

Uppsatsen följer uppsatsstruktur med metod följt av analys vilket bryts i avsnittet för produktutveckling vars innehåll presenteras i rapporterade karaktär där metod och resultat följer på varandra.

Frågeställning

Hur kan design synliggöra rådande maskulinitetsnormer inom gym och gymträning med syftet att bredda föreställningarna om maskulinitet, gym och gymträning för att bättre tillgodose gymbesökarnas behov?

1.2 Syfte & mål

Syftet med projektet är att undersöka hur normkreativitet kan användas för att synliggöra hur destruktiva maskulinitetsnormer påverkar föreställningar om gym och gymträning. Detta ligger sedan till grund för utvecklingen av ett koncept med tillhörande produkt vars utformning ämnar synliggöra studiens resultat och även förändra betraktarens förståelse av maskulinitet, gym och gymträning.

1.3 Avgränsningar

Studiens koncept och produkt har som ändamål att väcka tankar och frågor hos betraktaren. Således tas ingen hänsyn till eventuella marknadsintressen eller dess kommersiella gångbarhet. Med anledning av studiens tids- och textmässiga begränsningar generaliserades delar av teoribildningen runt maskulinitet. Begreppet ”hegemonisk maskulinitet” är vanligt i teorin där hegemoni grovt förenklat åsyftar den diskreta maktutövning som präglar maskuliniteten. På grund av hegemonins komplexa karaktär har teorins användning av ”hegemonisk maskulinitet” generaliserats till det mer vardagliga ”maskulinitet”. Mot samma bakgrund berör denna studie bara män som deltagande och upprätthållande av maskulinitet med vetenskapen om att detta exkluderar många av de kvinnor och icke-binära som deltar i samt förstärker maskulinitetsstrukturer.

Den maskulinitetsforskning som studien baseras på berör i stort en global maskulinitet och mer specifikt en australiensisk maskulinitet. Då Connell betonar vikten av att förstå maskulinitet som ett globalt projekt har hennes beskrivning av den globala maskuliniteten bedömts tillräcklig för studiens syfte.

1.4 Etiska övervägningar

I den bildanalys som gjordes för studien användes Instagram som bildkälla. Dessa bilder kan upplevas både privata och offentliga vilket föranledde en censurering av de porträtterades ansikten. Läsaren får därför tillgodogöra sig eventuell information om ansikten genom text istället för bild vilket bedömdes vara en godtagbar kompromiss.

Observationens datainsamling var av informell karaktär och utgjordes av att jag antecknade personliga reflektioner på mobiltelefon under observationens gång. Att göra detta informellt bedömdes nödvändigt för att inom studiens ramar generera en oförställd bild av maskulinitet, gym och träning och hur människor agerar i förhållande till detta.

I utforskandet av normer riskerar terminologi och kategoriseringar att förstärka normer. Språket är samtidigt ett användbart verktyg för att undersöka ett problem och generera en tydlig problemanalys. Vissa delar av studien kommer sannolikt att förstärka könsnormer och vikten av individers juridiska kön med en förhoppning att detta kompenseras och överträffas av projektets positiva effekter.

Maskulinitetsnormer är idag associerat till många negativa egenskaper vilket kan sätta studiedeltagare i en utsatt position. Det är viktigt att klargöra att reproduktionen av normer och föreställningar inte är unik för studiedeltagarna utan är något vi alla gör i sociala kontexter. Med hänvisning till normkreativitetens sätt att se på normer har normer betraktats som en oundviklig konsekvens av social interaktion och något som bäst hanteras genom att synliggöra och reflektera kring normernas innebörd. I de fall deltagarna tycks förstärka destruktiva maskulinitetsnormer bör detta ses som en internaliserad maktstruktur framför en individuellt beskrivande egenskap.

2 Bakgrund

2.1 Begreppsförklaring

2.1.1 Kön och genus

Förståelsen av kön och genus bygger på en uppdelning av kön och genus (Gottzén, 2014). Kön kan förklaras som en biologisk könstillhörighet, vanligtvis betraktad som en relativt oformbar del av könet som avgörs av individens kropp. Genus förklarar istället det föränderliga utagerandet av kön som utgörs av handlingar situerade i en social och kulturell kontext (Gottzén, 2014).

2.1.2 Gymträning

Inom ramarna för denna studie förstås gymträning som fysisk aktivitet utförd på gym. Detta innefattar konditionsträning för ökad fysisk uthållighet såväl som styrketräning för ökad kroppsstyrka.

2.1.3 Neoliberalism

Neoliberalismen är en social och ekonomisk modell som bygger på idén om en öppen marknad med fri konkurrens där ekonomiska faktorer hanteras av den privata sektorn framför den allmänna (Investopedia, u.d.). Det neoliberalistiska perspektivet betonar individens ansvar och kan brett definieras som utvidgandet av konkurrens till livets alla områden; från ekonomi, till politik och samhälle (Springer, Birch and MacLeavy, 2016).

2.1.4 Sociala normer

Sociala normer kan beskrivas som regler eller förväntningar över vårt beteende och interaktion med varandra (Vinthagen, Rebecca & Zavalía, 2014). En del normer är gemensamt överenskomna och uttalade; t.ex. normen att vi i Sverige inte slår våra barn som förstärks med hjälp av lagstiftning, medan andra normer bättre beskrivs som underförstådda; t.ex. män bör inte bära smink. Vi är ofta omedvetna kring dessa underförstådda normer vilket möjliggör att vi genom vårt beteende upprätthåller och förstärker normer som vi inte betraktar som positiva.

2.2 Val av teori

Projektets teoretiska grund utgörs av följande litteratur; ”Design Noir: The Secret Life of Electronic Objects” (Dunne and Raby, 2001) utifrån dess resonemang kring kritisk design. ”Normkreativ” (Vinhagen, Zavalia) valdes utifrån dess beskrivning av normkritik och normkreativitet vilket kompletterats med ”Tillblivelser” (Ehrnberger, 2017) för att bättre förstå hur detta omsätts i en designpraktik. Studiens förståelse av maskulinitet och dess teoribildning grundas i ”Maskuliniteter” (Connell, 2005) och en intervju med sexualrådgivaren Marco Vega som genomfördes i samband med studien. Vegas praktiska erfarenhet inom maskulinitetsnormer bedömdes relevant för att bättre kunna navigera kring möjliga metodval för praktiskt förändringsarbete av rådande maskulinitetsnormer.

2.2.1 Kritisk Design

Inom kritisk design är man intresserad av att skapa frågeställningar utan självklara svar med syftet att starta en tankeprocess hos betraktaren. Dessa frågeställningar strävar efter att vidga snäva antaganden och fördomar kring produkters roll i våra liv genom skapandet av spekulativa designförslag (Dunne & Raby, u.d). Dunne och Raby är upphovspersonerna till det kritiska design-begreppet och beskriver det som ett förhållningssätt tillgängligt för alla vars syfte är att bättre förstå och tillgodose komplexa behov genom att väva in poetiska upplevelser i vardagen (Dunne & Raby, u.d). Vidare beskrivs kritisk design som en vidareutveckling av den radikala designrörelsen som växte fram i Italien under 1960talet och som utmärkte sig genom en kritik mot den rådande arkitektur och design som de ansåg var för materialistisk och rationell (Kristoffersson, 2003). I samband med en kritik gentemot designvärldens ökade marknadsanpassning skapades designinriktningen för att skapa utrymme åt design som utvecklas för att sätta igång tankar, provocera, främja medvetenhet och t.o.m. underhålla likt litteratur eller film.

Figur 1 Noam Torans "Sheet Thief"

I figur 1 avbildas produkten "Sheet Thief" från Noam Torans "Accessories for Lonely Men" som Dunne och Raby tar upp som ett exempel på kritisk design. Projektet föddes ur Torans frågeställning kring om det är personen eller personens generiska spår som gör vår saknad efter någon. Projektet resulterade i åtta produkter med syftet att ge ensamstående män möjlighet att uppleva de oväntade njutningsupplevelser som kan uppstå i ett samboskap (Dunne and Raby, 2001). "Sheet Thief" utgörs av en tub fäst vid sängkanten som sakta rullar in användarens täcke och är tänkt att återskapa upplevelsen av att vakna upp kall då ens sovande partner dragit åt sig hela täcket. Användaren kan vid uppvaknandet dra tillbaka sin del av täcket och somna om tills nästa uppvaknande. "Sheet Thief" illustrerar den frågeväckande effekt som är typisk för de produkter som associeras till kritisk design (Dunne and Raby, 2001).

2.2.2 Normkritik och normkreativitet

Normkritiken bygger på att göra oss medvetna om de normer som vi förhåller oss till för att låta oss välja vilka normer vi vill behålla och vilka normer vi vill förändra (Vinthagen, Rebecca & Zavalia, 2014). Normkritik syftar till att skapa ett mer inkluderande samhälle och fokus ligger på de normer som återspeglar och upprätthåller maktförhållanden som gynnar vissa grupper framför andra. Detta maktförhållande kan t.ex. handla om normer kring hur en kropp ska se ut, vilket i sin tur kan resultera i att allmänna sittplatser anpassas efter en viss kroppsvikt-

och typ. De med en kroppsvikt- och typ som inte bärs av sittplatserna exkluderas således från att använda dem och den allmänna platsen kan heller inte beskrivas som helt och hållet allmän.

I boken "Normkreativitet" har Zavalía och Vinthagen sammanfattat deras gemensamma erfarenhet inom jämställdhets- och mångfaldsarbete som de tidigare spridit genom utbildningar och lustbetonade metoder. Normkreativitet beskrivs ha kommit ur behovet att omsätta den normkritiska problemanalysen till praktisk handling (Vinthagen, Rebecca & Zavalía, 2014). Normkritiken kan förstås som en samling verktyg för att dekonstruera maktstrukturer medan normkreativitet tillhandahåller sätt att bygga nya och mer inkluderande lösningar.

Industridesignern och designforskaren Karin Ehrnberger härleder sin designpraktik till den kritiska och provokativa designpraktiken men problematiserar samtidigt den kritiska designens bredd. Ehrnberger menar att normkritiken kan ses som ett sätt att förtydliga det fokus på maktstrukturer som beskrivs centralt för hennes eget designarbete. I följande citat beskriver hon upplevda fördelar av ett iterativt användande av normkritik och normkreativitet för designprocessen:

"... de kompletterar varandra eftersom de tillsammans tecknar en mer invecklad bild av hur normer överlappar varandra. Som jag ser det, finns det därför ingen motsättning i att experimentera och blanda skilda metoder, teorier eller frågeställningar. Tvärtom ser jag genom detta en potential i att djupare förstå vad vi önskar frihet från, samtidigt som vi fantiserar kring vad vi vill använda friheten till. Det kritiska stimulerar till kreativitet och tvärtom."

(Ehrnberger 2017, 206)

Figur 2 Arrangerad bild av en patient i androstolen.

Projektet ”Androstolen” (figur 2) genomfördes av en grupp designforskare i samarbete med Hälsoveteknikcentrum Halland under 2012-2013 användes normkritiken för att generera en komplex problemanalys för att med hjälp av normkreativ omvandlas till designobjekt. Ehrnberger, en av forskarna i projektet, beskriver bakgrunden till projektet:

”Produkter och tjänster är ofta en kompromiss mellan olika behov. I designprocessen blev därför frågor om vems behov som får företräde i utvecklingen av hälsovetekniska lösningar centrala. Frågor kring vems behov är intressanta utifrån många aspekter, bland annat kön, etnicitet, ålder, funktionsnedsättning och sexualitet, men mot bakgrund av projektet syfte valdes kön som utgångspunkt.” (Ehrnberger 2017, 32)

För att hitta en ingång intervjuade de kvinnor gällande deras upplevelser av gynekologundersökningar där gynekologstolen hade en central roll och kom att bli projektets fokus. För att bättre förstå hur kontext och normer påverkat gynekologstolen form undersökte dem gynekologstolens historia. De fann en historia starkt präglad av rasistiska och misogynna maktförhållanden vilket sannolikt är okänt för många idag. Gynekologin är än idag färgad av föreställningen om att gynekologens behov är överordnade patientens vilket också förklarar de känslor av kontrollförlust och obehag som de intervjuade kvinnorna beskrivit. Projektet kom även att handla om andrologi, den manliga motsvarigheten till gynekologin och har kritiserats för att osynliggöra mäns reproduktiva hälsa med underdiagnostisering som konsekvens vilket tyder på att bristande vårdinsatser inom reproduktiv hälsa inte tycks begränsat till kvinnor.

För att kommunicera projektet skapar dom prototypen ”Androstolen”, en slags gynekologstol för män. Genom att reproducera gynekologstolens formval i en

motsvarande produkt för män visar projektet hur gynekologstolens obefintliga formutveckling sannolikt är ett resultat av patriarkala maktförhållanden och hur gynekologins historia kan inspirera till förbättrade vårdupplevelser för både män och kvinnor. I linje med kritiska design-objekt beskrivs "Androstolens" värde ligga i de möjligheter som den ger betraktaren att själv avgöra vad prototypen skulle kunna betyda (Isaksson, Börjesson and Ehrnberger, 2014)

Figur 3 Kilt för byggarbetare skapad av Marcus Jahnkes och Blåkläder.

I rapporten "Från hantverkskilt till hästföretag" (Lorentzi, 2009) beskrivs Marcus Jahnkes och Blåkläders samarbete för att ta fram en kilt för byggarbetare (se figur 3) som ett luftigare alternativ till varma hantverksshorts. Att låta plagget efterlikna kiltens var ett sätt att kunna använda kiltens konstruktion men samtidigt behålla föreställningen om plagget som maskulint. Projektet synliggör hur upplevelsen av något som maskulint inte är given utan något som skapats i en särskild social och kulturell kontext. Med insikt om att normer är konstruerade blir det lättare att ifrågasätta och förändra normer som av olika anledningar upplevs problematiska.

2.2.3 Maskulinitet

Rådande maskulinitetsnormer har problematiserats i flera avseenden och beskrivs ha negativa konsekvenser ur såväl samhälls- som individperspektiv. Mind är en organisation som arbetar för att uppmärksamma och motverka psykisk ohälsa. Mind (2014) beskriver hur män är överrepresenterade inom självmordsstatistiken med självmord som den vanligaste dödsorsaken för män i åldersgruppen 15-44. Maskulinitetsnormerna karaktäriseras av psykisk och fysisk prestation och beskrivs leda till känslomässiga begränsningar som i sin tur begränsar kommunikativ

förmåga. Enligt MÄN (2017) är rådande maskulinitetsnormer också en bidragande faktor till mäns överrepresentation inom fysiskt våld.

Gotzéen (2014) förklarar att maskulinitetsteori vilar på två grundtankar där den ena utgörs av en förståelse av man och kvinna som ett motsatsförhållande, dvs att de biologiska könen uppfattas som varandras motsatser. Den andra grundtanken bygger på det biologiska könet som relativt omformbart medan maskulinitet i egenskap av genus är föremål för påverkan av kulturell, historisk och social kontext.

Connell, en av de ledande forskarna inom maskulinitetsteori, menar att vi bör förstå maskulinitet som ett globaliserat gruppprojekt där många grupper samarbetar för att upprätthålla patriarkala maktförhållanden, d.v.s. mäns överordning gentemot kvinnor (Connell, 2005). Vidare beskrivs maskulinitet som en patriarkal och hierarkisk maktstruktur där flera olika typer av maskuliniteter konkurrerar för en högre plats i hierarkin. Connell påpekar även att maskuliniteten präglas av individualism vilket kontrasteras en kollektivt orienterad femininitet. En globalt växande neoliberalism som ofta överlappar och ingår i rådande maskulinitetsnormer beskrivs ha en del i detta.

Den växande neoliberalismen härleds av Connell (2005) till nedmonteringen av välfärden till förmån för växande privatisering med entreprenören som främsta vinnare. Denna utveckling beskrivs vidare leda till allt större klyftor inom maskuliniteten och med resulterande spänningar och konkurrens mellan män som konsekvens. I samband med denna utveckling har Connell skapat en förklaringsmodell för en ny maskulinitetstyp som hon kallar ”transnational business masculinity”. Denna maskulinitetstyp karaktäriseras av en hög produktivitet där livet betraktas som ett företag vilket bl.a. innebär att kropp och känslor uppfattas som något som bör hanteras. Vidare beskrivs detta skifte ha lett till en förskjutning av tidigare maskulinitetsnormers betoning av kroppen i form av styrka, uthållighet och solidaritet till teknikfokuserade ideal där tekniska färdigheter är en värdefull egenskap. Liknande tendenser syns i värderingar hos unga idag vilket i figur 4 illustreras i ungdomsfokus rapport, en kartläggning av 15-29-åringars liv, framtidsdrömmar och värderingar (Rasmussen Analys och Nyheter24 Gruppen, 2018). På frågan ”Vilken känd person (dvs inte en vän eller familjemedlem) skulle du vilja vara lite mer som?” är entreprenören Elon Musk det vanligaste svaret, ett möjligt tecken på det inflytande som Connell beskriver att neoliberalistiska värderingar har på maskulinitet idag.

Figur 4 Ordmoln över svarsresultat på frågan om vilken känd person du helst vill vara som för personer i åldersgruppen 15-29 år.

2.2.4 Maskulinitet, sport och kropp

Connell (2005) beskriver kroppen som en viktig del i hur vi förstår vårt eget och andras kön och förtydligar detta i följande citat:

”Masculine gender is (among other things) a certain feel to the skin, certain muscular shapes and tensions, certain postures and ways of moving, certain possibilities in sex. Bodily experience is often central in memories of our own lives, and thus in our understanding of who and what we are.”

(Connell 2005, 52)

Vidare beskrivs hur ”sann” maskulinitet nästan alltid härleds till den manliga kroppen. Föreställningar om mäns naturliga aggressivitet och starka sexlust exemplifierar hur den manliga kroppen anses förklara våldshandlingar eller sexuella övergrepp. Även mäns oförmåga kan förklaras av den manliga kroppen vilket kan ses i föreställningar om att barnpassning inte är lika naturligt för män som för kvinnor. Den manliga kroppen blir således ett argument för att fortsätta upprätthålla många av de destruktiva maskulinitetsnormer vars effekter syns i brottsstatistik och psykisk ohälsa.

Connell ser sporten som en kontext som normaliserar och befäster maskulinitetsstrukturer så som konkurrens och hierarki mellan män, exkludering och mäns övertag gentemot kvinnor. Maktförhållandet mellan könen förverkligas genom sportens kroppsliga prestationer, där mäns fysiska förutsättningar fungerar som ett symboliskt bevis för mäns överlägsenhet och rätt till makten. På så sätt etableras och internaliseras de strukturella förhållanden karaktäristiska för maskuliniteten i

sportutövarna och alla andra som på något sätt är inblandade i sammanhanget som t.ex. åskådare och kommentatorer.

Connell (2005) menar att kopplingar mellan maskulinitet, våld och kropp skulle kunna ligga till grund för en bristande hänsyn till kroppens begränsningar med allvarliga kroppsskador som följd. Hon exemplifierar detta med brottningen där skador både förväntas och ses som en acceptabel konsekvens för de som utövar sporten.

Connell (2005) beskriver även hur maskinen blivit en vanlig metafor för kroppen och synliggör detta med att illustrera hur metaforen reproduceras i språket; genetiskt programmerad, biologiska mekanismer, kroppsbyggnad. Kopplingen mellan maskin och maskulinitet behandlas även av Ehrnberger (2017) som förklarar hur relationen förstärks genom produkters formspråk förtydligt genom hur maskinella produkter riktade mot män formges för att förtydliga sin maskinella identitet medan maskiner riktade mot kvinnor formges för att dölja denna identitet. Som tidigare nämnts är tanken om män och kvinnor som varandras motsatser en grund för maskulinitetens vilket återfinns i en stor mängd produktkategorier utanför maskinella produkter som t.ex. leksaker, skönhetsprodukter och produkter riktade mot föräldrar.

Marco Vega, kamsportsutövare, sexualrådgivare och aktiv inom jämställdhetsorganisationen MÄN, har länge intresserat sig för rådande maskulinitetsnormer och hur de tar sig i uttryck och bygger sin förståelse av maskulinitet på Connells maskulinitetsforskning samt Kaufmans teori om mäns våld som bl.a. försvar av en patriarkal maktordning och ett sätt att distansera sig emotionellt (Kaufman, 1999).

Vega förklarar att kroppsliga prestationer genererar ett ”maskulint kapital” som tillåter ett större utrymme för dom att använda sig av feminint kodade attribut. Vega exemplifierar detta med tennisspelaren Andre Agassi och de rosafärgade träningskläder (se figur 5) som Agassi använde på 90-talet i ett samarbete med Nike. De rosafärgade träningskläderna avvek både från dåvarande tennismode och riskerade likt idag att bli feminint kodade på grund av sin rosa färg. Vega menar att Agassis kroppsliga prestationer som tennisspelare möjliggjorde att han kunde bära rosa träningskläder och fortfarande uppfattas som maskulin. Vega beskriver

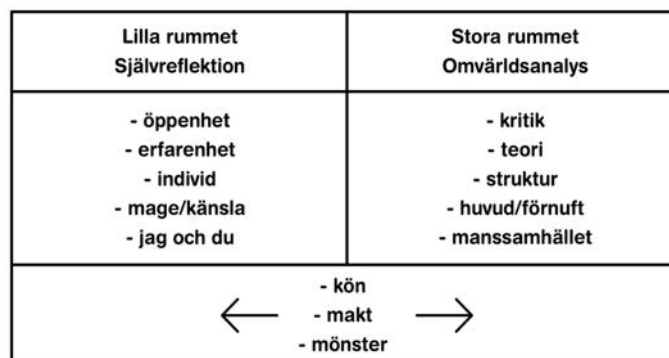

Figur 5 Andre Agassi i rosa tävlingskläder.

detta som ett återkommande mönster för normer; om du ingår inom en norms ram ges du ett större utrymme att avvika från normen innan du uppfattas som normativt avvikande.

2.2.5 Förändringsarbete kring maskulinitetsnormer

Connell har vikt en mindre del i sin bok "Maskuliniteter" till möjliga förslag för ett effektivt förändringsarbete av rådande maskulinitetsnormer. Ett av förslagen är skapandet nya läroplaner med utgångspunkt i icke-normativa grupper. Detta skulle t.ex. kunna innebära att pojkars lärande organiseras kring tjejers perspektiv eller att heterosexuellas lärande organiseras kring homosexuellas perspektiv. Med en sådan läroplan skulle män få större chans att utveckla sin empatiska förmåga och förståelse för grupper bortom män vilket Connell menar nekas i rådande maskulinitetsnormer. Vega delar synen på empati som viktig del i förändringsarbetet av maskulinitetsnormer och ser en utveckling av mäns förmåga att känna och identifiera känslor som ett lämpligt första steg (Vega, 2018).

Figur 6 Samtalsmodellen "Stora och lilla rummet".

Jämställdhetsorganisationen MÄN arbetar för att minska mäns våld genom att förändra destruktiva maskulinitetsnormer (MÄN, u.d). I förändringsarbetet är samtalsgrupper en vanlig metod och för detta har de tagit fram samtalsmodellen "lilla/stora rummet" avbildad i figur 6. Det lilla rummet kretsar kring egenupplevda erfarenheter där sårbarhet möjliggörs genom att de som inte talar lyssnar. Det stora rummet är i sin tur vikt åt diskussioner kring det strukturella och teoretiska med fokus på problemlösning kring manssamhället. Män beskriver modellen som en vägvisare för hur man kan närma sig mer personliga samtal.

I många av de initiativ kring förändringsarbetet av rådande maskulinitetsnormer betonas vikten i att förstå maskulinitetsnormer och dess effekter som en världsomspännande maktstruktur. Detta sätter höga krav på lösningsförslag och metodval för förändringen av rådande maskulinitetsnormer där den kritiska designens fokus på upplevelser tillsammans med normkritikens analys och normkreativitetens handling skulle kunna vara användbara verktyg.

3 Metod

3.1 Semistrukturerad intervju

För en ökad förståelse kring hur män tänker kring maskulinitet samt maskulinitet kopplat till design valdes intervju som inledande datainsamlingsmetod. Genom en facebookannonsering efter män med tankar kring maskulinitet intervjuades sammanlagt 4 informanter. Intervjuerna var semistrukturerade vilket betyder att intervjun är strukturerad kring ett ämne snarare än specifika frågor (Hedin, 2011). Den semistrukturerade intervjuformen beskrivs vidare möjliggöra naturliga samtal där informanten själv får visst utrymme att styra intervjuförloppet vilket stämde överens med metodens syfte.

3.1.1 Genomförande

Inför intervjuerna förbereddes ett intervjustöd (se bilaga 1) som successivt modifierades under loppet av de fyra intervjuerna. Intervjuerna var bestämda till en timme vilket vissa informanter kände var för kort varpå vi då gick över den utsatta tiden. Intervjuerna hölls i ett grupprum i orkanen-biblioteket på Malmö Universitet. Grupprummen var en tyst och neutral plats vilket sågs som en positiv egenskap gällande informanternas integritet och upplevelse. En av intervjuerna hölls i informantens hem på informantens förfrågan. Intervjutillfället började med en kort introduktion av mig, studien följt av en kort genomgång av intervjuens upplägg med utgångspunkt i intervjustödet. Då allt fler kritiska röster höjs kring rådande maskulinitetsnormer betonades mitt intresse för deras subjektiva upplevelser med syfte att främja ett öppet och accepterande samtalsklimat där de vågade tala ofiltrerat. Informanternas ombads ta med sig objekt som de associerade till maskulinitet med syftet att sätta igång tankar kring hur maskulinitet hänger ihop med design. Intervjun började med att informanterna fick presentera sina medtagna objekt och beskriva varför de associerade detta objekt till maskulinitet. Detta följdes sedan av ett intervjusamtal rörande informanternas tankar och upplevelser gällande maskulinitet samt maskulinitet och design. Under intervjuerna fördes anteckningar för bättre överblick kring intervjuförlopp. Intervjuerna spelades även in med mobiltelefon och sammanfattades sedan i ett textdokument baserat på vad som kändes mest relevant för studien.

3.2 Observation

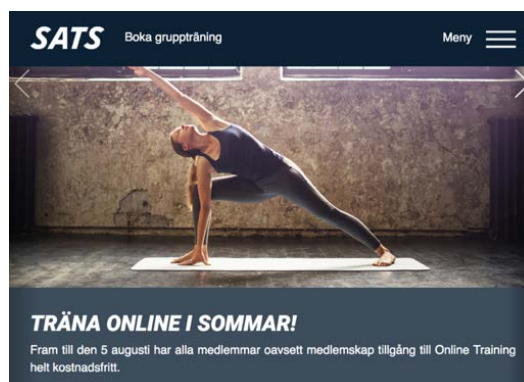
För projektet genomfördes även observationer på två malmöbaserade gym; SATS och Viljan träningsklubb, med syftet att öka förståelsen för hur rådande maskulinitetsnormer uttrycks i träning på gym.

3.2.1 Genomförande

Valet att förlägga observationen till dessa gymmen grundades i att deras profiler bedömdes representera två olika perspektiv på gymträning vilket ansågs ge en mer nyanserad bild av dagens gymutbud. Utifrån deras marknadsföringsmaterial bedömdes SATS erbjuda en konventionell gymträning snarlik många andra gymalternativ medan Viljan träningsklubb bedömdes representera ett normkreativt förhållningssätt till gymträning. Observationerna bestod av åtta tillfällen jämnt fördelade på de två gymmen. Under observationerna var målet att återskapa ett generellt gymbesök kombinerat med aktiv reflektion kring vilka känslor och upplevelser som uppstår i vistelsen. Reflektionen dokumenterades genom en informell dattainsamling där reflektioner antecknades på mobiltelefon under och efter observationerna.

3.2.2 SATS och Viljan Träningsklubb

SATS är en av de större, nordiska gymkedjorna och tillhör den övre pris-klassen av gymalternativ. SATS erbjuder både gruppträning och individuell träning med stora möjligheter till en individanpassad träning.

Figur 7 Skärmbild från SATS hemsida.

Viljan träningsklubb är en ideell förening profilerad mot enkel och inkluderande gruppträning efter ett normkreativt förhållningssätt. Viljan träningsklubb är en mindre förening vars träningstillfällen ständigt vidareutvecklas av medlemmarna och det kollektiva samarbetet är en röd tråd i verksamheten.

Figur 8 Skärmbild från Viljan Träningsklubbs hem-

3.3 NOVA

NOVA är ett innovationsverktyg och resultat av ett samarbete mellan innovationsmyndigheten Vinnova och designforskarna Maria Alves, Karin Ehrnberger, Marcus Jahnke och Åsa Wikberg Nilsson. Författarna beskriver hur deras gemensamma erfarenheter kring normers begränsande effekter i designprocessen och hur NOVA kom till ur en vilja att förändra detta genom att tillhandahålla konkreta metoder grundade i normkritik och normkreativitet. Dessa metoder presenteras i form av en kortlek bestående av 52 kort tänkta att användas interaktivt och socialt för skapandet av normkreativa innovationslösningar (Alves *et al.*, 2016). På denna och följande sida presenteras NOVAövningarna som valdes för studien med målet att generera ett lämpligt och designrelevant underlag för studiens koncept och prototyp och möjligt svarsförslag till studiens frågeställning.

Figur 9 NOVAkort med övningarna "Fånga blicken" och "Skapa inre bilder"

"Fånga blicken" (se figur 9) valdes med syfte att fördjupa förståelsen för vilka normer och föreställningar som associeras till gymträning. "Skapa inre bilder" (se figur 9) valdes med syfte att generera olika perspektiv på gym och på så sätt få en ökad förståelse för eventuella gymbesökarens behov och hur väl dagens gymalternativ lyckas tillgodose dessa.

Figur 10 NOVAkort med övningen "Tänka med kroppen"

”Tänka med kroppen” (se figur 10) valdes för att vidga förståelsen för hur gymmets olika designelement påverkar upplevelsen av gym och gymträning.

Då övningen ”Fånga blicken” syftade till att utveckla förståelsen för studiens valda kontext betraktas resultatet som en del av researchfasen. Övningens resultat presenteras därför under resultat och analys tillsammans med intervju och observation. Resultatet från ”Skapa inre bilder” och ”Tänka med kroppen” presenteras under produktutveckling på grund av övningarnas praktiska och skapande inslag.

3.4 Fånga blicken

3.4.1 Genomförande

Övningen "Fånga blicken" från NOVA är en form av bildanalys där första steget är att välja ett bildmaterial som framställer en eller flera människor och undersöka detaljer som fångar ens uppmärksamhet. Utifrån bildmaterialet dokumenteras detaljer över det som syns, miljön och dess betydelse för budskapet, kroppspositioner, handlingar och uppsyn, eventuell textsättning samt möjliga intentioner bakom bilden. För övningen bestämdes bildmaterialet till instagram och hashtagarna #träna samt #styrka. Valet av bildmaterial grundades i källans omfattande bildmaterial. Instagram ansågs särskilt lämpligt som bildkälla då dess bildmaterial till viss del utgörs av självframställningar som t.ex. selfies vilket bedömdes öka sannolikheten för bilder som reproducerade normer och statushöjande attribut inom en gymkontext. Utifrån bildmaterialet kopplat till hashtagarna valdes ca 50 bilder ut som särskilt lämpade för analys baserat på ett intuitivt samlat intryck av bildens innehåll. Dessa bilder låg sedan till grund för ett urval av 10 bilder baserat på kriterierna att jag skulle uppfatta den eller de som framställdes som män och att bilderna tillsammans skulle presentera en så bred variation av bilder som möjligt. Övningens resultat presenteras som sammanfattad text på följande sida med den fullständiga bildanalysen bifogad under bilaga 3.

4 Resultat & analys

4.1 Semistrukturerad intervju

4.1.1 Maskulinitet

Samtliga informanter hade valt de maskulint associerade objekten med eftertanke och engagemang. Informanterna fick uppgiften via text i samband med deras intresseanmälan, vilket ledde till att uppgiften tolkades olika från informant till informant. Oavsett tolkning verkade uppgiften ha fått informanterna att börja tänka och resonera kring maskulinitet. De maskulint associerade objekten som informanterna tog med sig till intervjun utgjordes av en skoläst, ett nummer av tidningen "Offside, en vinylsingel samt svart braständare och en blå leksaksbil med svarttonade rutor. I beskrivningarna av varför dessa associerades till maskulinitet dominerade negativa associationer såsom egoism, destruktiva normer och begränsningar. Ett undantag var skolästen som informanten associerade till en klassisk maskulinitet som värderar ett vårdat yttre. Informanten fann både positiva och negativa aspekter i denna association. Flera av informanterna tycktes ha valt objekt grundat i ett distanserat förhållningsätt till maskulinitet vilket ledde till att de hade svårigheter att beskriva objektets maskulina associationer. Både här och vid övriga tillfällen verkade det finnas ett glapp mellan vad informanterna ansåg var maskulint och vad som generellt betraktades vara maskulint.

I intervjuerna framgick det att maskulinitet och deras egen relation till maskulinitet var något de alla hade reflekterat mycket kring. En akademisk förståelse för maskulinitet var påtaglig i olika utsträckning, där en av dom hade studerat ämnet på universitetsnivå.

Att uppvisa kontroll ansågs viktigt för att passa in i maskulinitetsnormer. En av informanterna förklarade detta genom en metafor där han kände sig som en kapten på ett skepp utan mål som tvingades låtsas som att han visste var de skulle för att undvika myteri från besättningen. Prestation var också ett centralt tema där andras förväntningar på dom och huruvida de kunde leva upp till dessa beskrevs som en källa till stress i deras vardag. Flera av informanterna uttryckte en längtan efter att få vara passiva. En informant önskade att maskulinitetsnormer tillät honom att vara transparent med sina svagheter och betonade hur han såg uppvisad svaghet som ett tecken på styrka. Det tycktes finnas en avundsjuka gentemot kvinnor och de feminint kodade egenskaperna som informanterna upplevde mer konstruktiva och positiva än de maskulint kodade egenskaperna. Motsatsförhållandet mellan man och kvinna var närvarande i intervjuerna vilket bl.a. uttrycktes i en upple-

velse av att eftertanke och informerade beslut ansågs feminint kodat medan handling och impulsivitet ansågs maskulint kodat.

Informanterna ursäktade sig ofta när de inte kunde styrka sina upplevelser och teorier. Den personliga upplevelsen verkade inte ha samma giltighet som uttalanden med vetenskaplig grund. Detta avtog till viss del under intervjuens gång och vid ett par tillfällen beskrevs personliga minnen som på olika sätt associerades till maskulinitet. Ett av dessa minnen utgjordes av en rosdoftande deodorant som informanten lånat av en tjejkompis i tonåren. Ett annat minne handlade om känslan av att bli pappa och hur papparollen erbjöd en trygghet som förminskat informantens behov av karriär och arbetsprestation. En av informanterna beskrev hur han stöttade sina vänner olika beroende på deras respektive könsidentitet. Han beskrev det som två olika ordböcker, där manliga vänner stöttades på ett aktivt, konkret och lösningsorienterat sätt medan kvinnliga vänner stöttades på ett passivt, villkorslöst sätt där han strävade efter att "bara finnas där" för dem.

Informanterna upplevde att rådande maskulinitetsnormer begränsade deras handlingsutrymme och hindra dem från att handla efter egen vilja. Många av informanterna hade på olika sätt experimenterat med sina känslor för en större självkänedom. En informant beskrev hur han i perioder handlade tvärt emot sitt reflexmässiga beteende för att utforska och nyansera de känslor som uppstod. En annan informant beskrev hur han i livsperioder befunnit sig i olika kontexter och hur han stundtals känt ett behov av att förstärka sin manlighet i de kontexter som han upplevt feminina eller androgyna. Informanterna ansåg att en vetenskap om någons könsidentitet var rätt informationslös och tyckte det var långt mer intressant och beskrivande med övriga identitetsfaktorer. Det verkade finnas en uppdelning mellan ett individualistiskt och ett kollektivt förhållningssätt till maskulinitet hos informanterna. Det individualistiska förhållningssättet verkade höra ihop med en förmåga att tryggt samtala om ämnet vilket verkade svårare för de med ett kollektivt förhållningssätt. För det kollektiva förhållningssättet var strukturella maktförhållanden ett återkommande tema, och ofta kunde dessa informanter ogiltigförklara sin subjektiva upplevelse med en struktur som motbevisa. Det verkade finnas en konflikt mellan insikten om strukturella maktförhållanden och deras subjektiva upplevelser. Att vara man upplevdes i större delar av intervjuerna som negativt. Informanterna hade i olika utsträckning problematiserat och dekonstruerat sin maskulinitet men få av dem kunde formulera lösningar på de problem som de upplevde som en del av maskuliniteten.

4.1.2 Maskulinitet inom design

I samtal om maskulinitet och design fanns en större bredd mellan informanternas perspektiv. Ett uttryckt intresse för design var vanligt med undantag för en informant som hade ett stort intresse för design. I enlighet med teorin upplevs en väl designad produkt vara utvecklad med fokus på funktion och en avskalad, minimalistisk form. Många kände en känslomässig ambivalens i deras attraktion till

de produkter som upplevdes maskulina. Produkter som kändes övertydliga i sin könskodning upplevdes provocera och generera motstånd hos informanterna. Produkter som de upplevde förstärkte deras maskulinitet verkade attrahera dem vilket verkade konfliktskapande för informanterna. Inom vissa produktkategorier saknades könsneutrala produkter varpå informanterna upplevde sig tvungna att konsumera könskodade produkter. Ett återkommande exempel var intimhygien där bl.a. rakhyvlar och schampo ofta upplevdes ha utvecklats efter stereotypa könsroller. Konsumtion av dessa produkter skedde motvilligt och fick informanterna att känna sig ointelligenta och manipulerade. Flera av informanterna drog sig för att associera produkter till ett specifikt genus då detta upplevdes förstärka föreställningen om produktens könskodade karaktär. Ett par av informanterna önskade ett ökat utbud av könsneutrala produkter och såg detta som en möjlig väg till ett mer jämställt samhälle. Informanterna uttryckte att beteende och identitet skulle formas opåverkat av kön och genus. Vad beteende och identitet istället skulle formas efter verkade informanterna inte ha definierat.

En sammanfattning över intervjuerna finns bifogad under bilaga 2.

4.2 Observation

4.2.1 SATS

På grund av min mångåriga erfarenhet av gymträning på ett flertal andra gymkedjor upplevdes SATS och dess konventionella utformning välbekant. Entrén leder till en korridor där besökarna kan ställa sina skor. Ett par meter framåt finns en reception som passeras på väg till omklädningsrummet en trappa ner. Omklädningsrummet huserar både bastu och duschar samt utrymme vilket upplevs överdimensionerat i förhållande till gymmets besökare, åtminstone under de tillfällen jag besökte gymmet. Två trappor upp återfinns träningslokalen. Träningslokalen är stor och öppen och fylld med träningsutrustning för olika träningsätt. Observationens fokus var att undersöka hur maskulinitetsnormer reproduceras på detta gym. För ändamålet reflekterade jag kring hur gymmets olika rum är utformade gällande inredning, träningsutrustning och hur utrymmet används av gymmets besökare. Jag slogs av hur stora många av rummen kändes, med undantag för ett mindre utrymme lokaliserat till på sidan om ingången. På en vägg nära gymmets tyngdlyftningsavdelning figurerar texten ”I don’t stop when I’m tired, I stop when I’m done”. Vanligtvis skulle jag inte reagera nämnvärt på texten, men i ljuset av observationens fokus uppstår frågor kring vad texten är tänkt att formulera. Maskiner och utrustning känns nya och fräscha vilket resulterar i en viss försiktighet i min interaktion med utrustningen. Gymmets maskiner upplevs nya och nästintill oanvända vilket avviker från den standard jag är van vid från billigare gymalternativ. Maskinerna attraherar mig på samma gång som de känns onödigt komplexa. Trots kontexten är det en relativt loj stämning på gymmet med en förvånansvärt låg fysisk aktivitet. Likt mig verkar de andra gymbesökarna vara högst medvetna

om sin omgivning, med vissa undantag för de som sitter försjunkna i sina telefoner eller är inne i ett samtal med andra gymbesökare eller anställda. De flesta klädesplaggen är svarta, gråa eller vita. Färgstarka skor är en vanlig avvikelse inslag där skofärg ofta överensstämmer med den färgmässiga könsuppdelningen som återfinns i babykläder; blått för pojkar och rosa för flickor. Det blå-rosa färgtemat återfinns även i två sprayflaskor med rengöringsmedel som placerats vid löpbanden.

4.2.2 Viljan träningsklubb

Viljan träningsklubb är lokaliserad i en källarlokal under en färgaffär. Alldeles intill entrédörren står en skohylla i samband med en del av rummet som fungerar som rekreation. Här finns bl.a. en soffa vilken används av medlemmar som på grund av skador inte kan delta i hela passet eller barn som spelar mobilspel i väntan på en förälder som deltar i träningspasset. I jämförelse med SATS är denna lokal liten vilket gör upplevelsen mer intim vilket väcker ett mindre obehag i mig. Lokalens begränsade storlek gör det samtidigt svårt att vara osocial vilket ökar sannolikhet för småprat med andra gymbesökare. Viljan organiseras efter en platt struktur med ständig cirkulation av passinstruktörerna. I början har jag svårt att bedöma vem som är dagens passinstruktör. Ibland avslöjas detta genom att dom står vid den stora whiteboardtavlan där dagens pass och övningar kan läsas. Gymbesökarnas kläder upplevs mindre enhetliga än vad jag är van vid från andra träningsksammanhang och ger associationer till skolgympan. Liknande associationer uppstår i samband med de laminerade bilderna på medlemmar i träning och lek, den anspråkslösa men funktionella lokalen och de stora uppsättningarna av portabla träningsredskap som kettlebells, bollar och stretchband. Passövningarnas fokus på samarbete mellan passdeltagarna påminner även dom om skolan. Om träningsredskapen var det mest påtagliga på SATS är det mina personliga upplevelser som stannar och gör avtryck i mig under observationen på viljan. I min långa erfarenhet av konditions- och styrketräning har jag sett min egen träning som en individuell aktivitet vilket även inkluderar de många gruppPASS jag genomfört i form av spinning, yoga och bodybalance. På Viljan inser jag att detta inte bara handlar om mig utan också på de värden och mål som träningskontexten utformats efter.

4.3 Fånga blicken

4.3.1 Resultat & analys

Figur 11 En av två framträdande tröjtryck i bildmaterialet.

I de analyserade bilderna dras uppmärksamheten främst till männens kroppar eller specifika kroppsdelar. Det vanligaste bildinnehållet är män som använder olika former av gymutrustning där deras kroppar ofta har en central roll i kompositionen. I två bilder bär männen tröjor med framträdande tryck, specifikt ”WAR READY” och ”WHY BE AVERAGE” avbildat i figur 11.

Med undantag för en bild framgår det tydligt att männen befinner sig i en gymmiljö vilket förstärker läsningen av männen som träningsutövare. I fallet med tröjtrycken förtydligar miljön läsningen av trycken som träningsrelaterade vilket annars inte hade varit självklart. Träningsutrustning förekommer på alla bilder med undantag för en bild (se figur 12) vars karaktär upplevdes mer sexuell än övrigt bildmaterial.

Figur 12 En av bilderna som avviker genom sin sexuella karaktär.

Samtliga bilder har tagits på gym vilket verkar vara betydelsefullt då det kommuniceras tydligt i bilderna. Sannolikt är ett av bildernas syfte att visa männens gymträning då träning generellt uppfattas vara statushöjande. Bilderna skildrar män som styrketränar genom olika övningar och träningsutrustning. Vissa av de avbildade sitter i träningsmaskiner medan andra står upp. Samtliga har kroppar som tydligt uppfattas aktiva med spända muskler. Detta innefattar de män som tycks ha tagit fotot under ett träningsuppehåll som ändå framstår som kroppsligt aktiva genom sin kroppspositionering (se figur 13), något som talar för att aktivitet är statushöjande i sammanhanget.

Figur 13 Två män som tycks ha fotat sig själva under träningsuppehåll.

Många av bilderna präglas av ett individuellt fokus på den avbildade. I många av bilderna dras blicken till kroppen som i många bilder presenteras som högpresterande. De två tydligt avbildade texttrycken ”WHY BE AVERAGE?” och ”WAR READY” uttrycker på olika sätt en beredskap för konkurrens. I det första fallet genom ett uttryck för strävan efter perfektion och i det andra med en krigsberedskap som skulle kunna förstås som konkurrens i form av fysiskt våld på nations- och världsnivå. Det är svårt att avläsa några känslor i dessa 10 bilder då ansikte och kropp framställts på vad som verkar vara ett så känslomässigt neutralt sätt som möjligt.

Det centrala temat för hur de avbildade männen framställer sig själva stämmer väl överens med teoridelens beskrivning av maskulinitetsnormer; kontroll, prestation och kroppen som maskin. Bilderna präglas av en utövad kroppskontroll med kroppslig prestation som mål. Detta upplevdes särskilt synligt i en av bilderna (se figur 14) där mannen nästan upplevs vara en förlängning av maskinen eller vice versa.

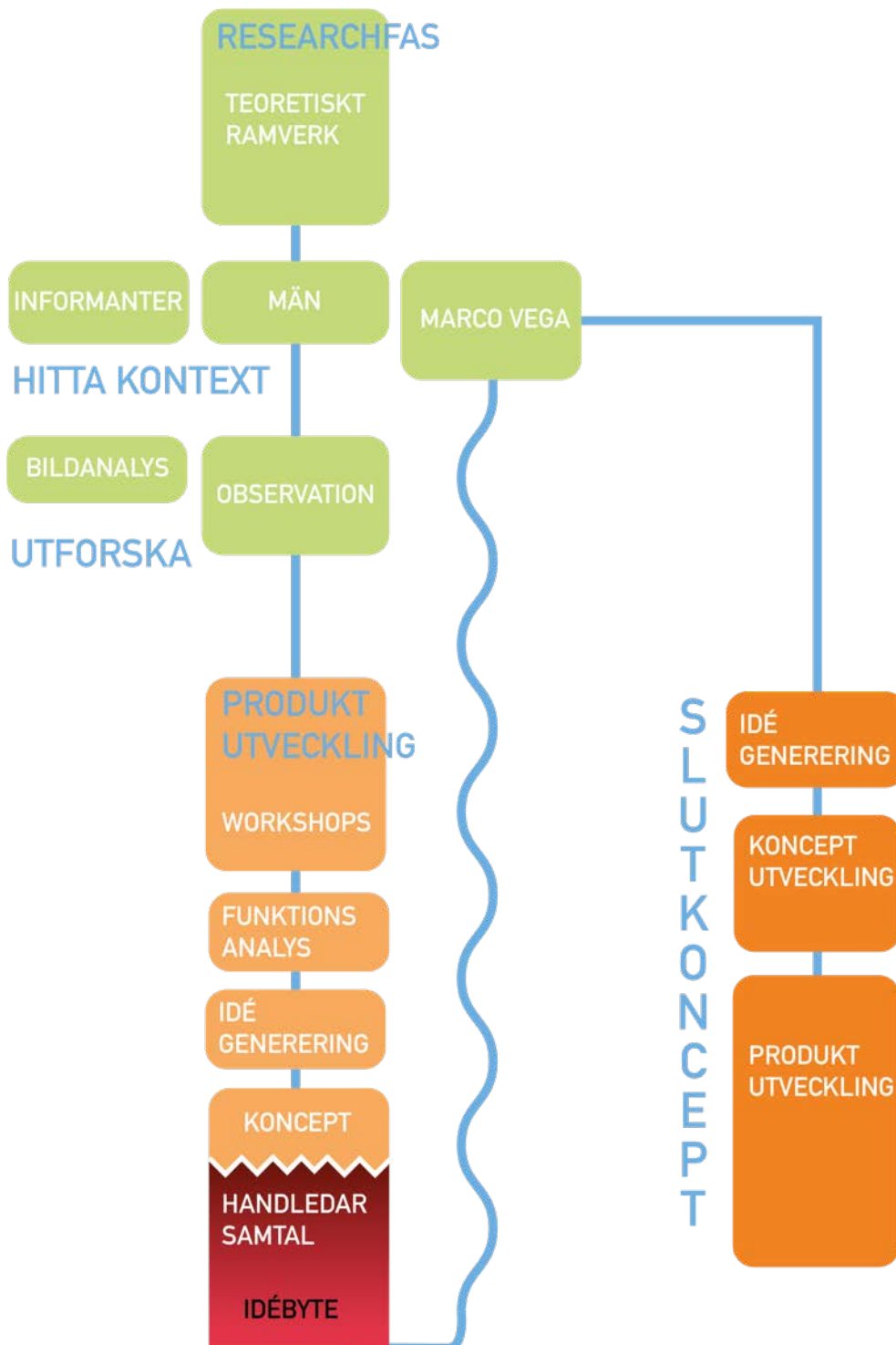
Figur 14 En man som utför styrketräningsövningar med fokus på benstyrka.

5 Produktutveckling

I detta avsnitt beskrivs utvecklingsprocessen för studiens koncept och prototyp samt deras slutgiltiga form. Med bakgrund i studiens teoritunga karaktär ansågs novaövningarna ”Skapa inre bilder” och ”Tänka med kroppen” lämpliga för att komplettera föregående resultat med data av mer upplevelse- och formbetonad karaktär. Detta bedömdes viktigt för ett underlag som kunde översättas till designelement för att således motivera formval för de koncept och prototyp som studien skulle resultera i. Inför studiens idégenerering sammanfattades resultat i en funktionsanalys för att på så sätt möjliggöra bättre överblick av studiens föregående delar. Idégenereringens syfte var ett fritt skapande av möjliga koncept för slutgiltigt koncept och prototyp där funktionsanalysen användes för att utvärdera konceptens potential och hur väl de överensstämde med föregående studieresultat. Det valda konceptet vidareutvecklades till en grov prototyp för att sedan väljas bort för ett koncept som bedömdes tydligare och lättare att förmedla. Det nya konceptet med tillhörande prototyp presenteras sedan från utvecklingsfas till färdigt konceptscenario och prototyp. Avsnittets innehåll följer strukturen genomförande, resultat och analys med vissa avvikelser motiverade av innehållets karaktär. Stora delar av produktutvecklingen presenteras i rapporteringskaraktär för att ge läsaren insyn i mina resonemang och hur studiens koncept och prototyp successivt växte fram.

5.1.1 Projektöversikt

I figur 15 avbildas en visualisering över projektets förlopp.

Figur 15 Visualisering av projektförlopp.

5.2 Skapa inre bilder

5.2.1 Genomförande

För övningens deltagarurval skapades ett öppet facebookevent där intresserade kunde anmäla sig till workshopen. Övningsdeltagarna sträckte över ett bredd åldersspann hade alla erfarenhet av konstnärliga uttryck i varierande form med exempel som smyckesdesigern och dansare. Då deltagarna skulle få skapa kollage under workshopen samlades bildmaterial till kollagen ihop. Bildmaterialet bestod av träningsmagasin, nöjestidningar och diverse dagstidningar. Workshopen inleddes med att deltagarna ombads skapa två kollage utifrån bildmaterialet. Det första kollaget skulle visualisera deras föreställning om gym och gymträning medan det andra kollaget skulle skildra respektive deltagares drömbild av gym och gymträning. För att minimera risker kring projektets påverkan av deras uppfattning av gym placerades dessa uppgifter i början av workshopen. Deltagarna sjönk snabbt in i kollageskapandet som till största del genomfördes under fokuserad tystnad. Efter deltagarna färdigställt sina två kollage presenterades ett urval av projektet; teori, intervjuer, bildanalys och konceptförslag i dess dåvarande form. Kollageskapandet möttes av en entusiasm vilken överraskade både mig och deltagarna som beskrev arbetet som rofyllt och avslappnande.

Med anledning av kollagemetodens fria tillvägagångssätt resulterade övningen i att kollagen kändes starkt färgade av varje upphovsperson och således svåra att sammanfatta och jämföra med varandra. Som lösning dekonstruerades kollagematerialet till enskilda bilder vilka sedan delades upp i fem teman bestämda efter återkommande inslag i materialets bildinnehåll; aktiva kroppar, passiva kroppar, levande objekt, livlösa objekt samt text. I ett par fall bedömdes texten tveklöst höra ihop med en särskild bild och betraktades då som en del av bilden.

5.2.2 Verklighetens Gym

Aktiva kroppar

Figur 16 Aktiva kroppar från kollagen över samtida gym.

I kollagen över verklighetens gym förekom ett stort antal aktiva kroppar. Många av dem med avklippta huvuden vilket antydde syfta till att förstärka känslan av dom som opersonliga. En av deltagarna använde sig av flera bilder på kvinnor ståendes på händer vilket skulle kunna syfta till att förmedla en känsla av ansträngning.

Passiva kroppar

Figur 17 Passiva kroppar från kollagen över samtida gym.

I kollagen över verklighetens gym var många av de passiva kropparna förhållandevis anonyma, i vissa fall med endast en urklippt kroppsdel. Även här återfinns mörka färger och ett par svartvita bilder. De ansiktsuttryck som återfinns karaktäriseras av en begränsad mimik som tyder på nedstämdhet. Ett funktionellt perspektiv på kroppen är tydligt i många av bilderna.

Levande objekt

Figur 18 Levande objekt från kollagen över samtida gym.

I kollagen över verklighetens gym kunde bara två bilder definieras som levande objekt. En av bilderna föreställer en samling matvaror av grön karaktär medan den andra är en svartvit bild på träd. I båda fallen är uttrycket dovt och lätt nedstämt.

Livlösa objekt

Figur 19 Livlösa objekt från kollagen över samtida gym.

Skildringarna av verklighetens gym domineras av bilder som skapar många associationer till maskulinitet. Prestationshöjande produkter återfinns i form av olika slags tillskott. Svartfärgad styrketräningsutrustning figurerar i flera av bilderna som generellt går åt det mörka hållet.

Text

Figur 20 Text från kollagen över samtida gym.

Text var ett långt vanligare inslag i skildringarna av verklighetens gym än i deltagarnas drömgym. En möjlig anledning är att en kritisk inställning till bilderna i samtidsskildringarna förtydligades med hjälp av text. I samtidsskildringarna förekommer ord som "opersonligt", "artificial" och "100% CUSTOMIZED" vilka ofta beskriver en känslolös upplevelse. Här återfinns även mer ambivalent laddade ord som heavy vars karaktär till stor del avgörs av den kontext som ordet används i. I en av kollagen återfinns ett hjärta, ofta positivt associerat, med det negativt laddade "pain" skrivet inuti samt texten "Det ska kännas" ovanför vilket upplevs särskilt svåranalyserat. Ord som death känns däremot tydligt negativt.

5.2.3 Resultat –Drömgym

Aktiva kroppar

Figur 21 Aktiva kroppar från kollagen över drömgym.

I kollagen över deltagarnas drömgym återfinns färre aktiva kroppar och de som gör det präglas oftast av natur och friluftsmiljö. Även färgerna skiljer sig åt då de här går i starka kulörer jämfört med de företrädelsevis mörka färgerna i samtids-skildringarna.

Passiva kroppar

Figur 22 Passiva kroppar från kollagen över drömgym.

I skildringarna av drömgym ser vi återigen en större kulörmässig bredd och fler inslag av natur och friluftsmiljöer. Flera av bilderna skildrar sammanhang som vanligtvis inte associeras till träning såsom en grupp män som ligger och vilar under pinnar intill en faluröd husvägg. Många av bilderna är starka i sina känslouttryck i jämförelse motsvarande bilder i verklighetens gym.

Levande objekt

Figur 23 Levande objekt från kollagen över drömgym.

Drömgymmen visualiserades likt verklighetens gym med mat och träd men här i mer färgglad tappning där en av bilderna kompletterats med orden ”organiskt” och ”inbjudande”.

Livlösa objekt

Figur 24 Livlösa objekt från kollagen över drömgym..

Om verklighetens gym visualiserades med objekt med tydliga associationer till träning upplevs drömgymmens livlösa objekt vara mer kontextneutrala. Denna upplevelse grundas i att dessa livlösa objekt går i fler kulörer än bara svart såsom grönt, blått och i viss mån vitt. Cykeln kan associeras till gymträning men också friluftsliv och färdmedel. Hopprepet känns som det objekt med tydligast träningsassociation men går i en stark grön färg vilket upplevs okaraktäristiskt för en gym- och träningskontext. Ett av de mer kommunikativa objekten är en blå huvtröja med texten ”HAPPY PEOPLE” tryckt över bröstet. Ett annat är en Nivea deodorant för män präglad med texten ”SENSITIVE PROTECT”.

Text

Figur 25 Text från kollagen över drömgym.

I kollagen över deltagarnas drömgym förekommer ord som ”natural” med företräddelsevis positiva associationer om man ser till hur ofta de förekommer i marknadsföringssyften. Andra förekommande ord i kollagen är health och strive som sannolikt upplevs positiva av de som upplevs vara av god hälsa och lyckats med

de dom strävar efter medan andra associerar orden till yttre krav som är svåra att leva upp till. I en av bilderna läses ”Den goda sidan ska vinna” vilket väcker frågor kring vilka som representerar den onda sidan för kollageskaparen. Ytterligare frågor väcks av texten ”konstnärlig och kuriös kulturhändelse” där det upplevs nästintill omöjligt att definiera bakomliggande motivering utan upphovspersonens egna förklaring.

Sammanfattning

Det tydligaste övergripande skillnaderna mellan de två olika skildringarna var att deltagarnas dröm om gym och gymträning innehöll mer färger, präglades av en större bredd sociala och avslappnande aktiviteter med förankring i natur och friluftsliv. Drömskildringarna innefattade även en stor del känslouttryck i jämförelse med de samtida, vilket tyder på att samtida gym upplevs ha ett för begränsat utrymme för känslor. Den deltagare som hade en längre erfarenhet av gymträning skapade även det kollage som upplevdes mest kritiskt gentemot det samtida gymmet och gymträning genom negativt laddade ord och reklambilder för kost- och proteintillskott. I analysen framträder behov kring ett gym som på ett brett och holistiskt sätt gynnar besökarens fysiska och mentala hälsa.

5.3 Tänka med kroppen

5.3.1 Genomförande

Övningen ”Tänka med kroppen” handlar om att rollspela olika karaktärer för att utforska en bestämd kontext utifrån de olika karaktärernas egenskaper och perspektiv. Deltagarna spelar ut rollspelsscenarioet med unadantag för en deltagare som observerar. Efter rollspelsscenarioet beskriver observatören sina observationer varpå de andra deltagarna beskriver sina upplevelser. Deltagarna diskuterar sedan hur upplevelsen skulle kunna förändras och prövar dessa förändringar i en upprepning av rollspelsscenarioet. För att samla deltagare till övningen skapades ett öppet facebook-

event där intresse för att delta i workshopen kunde anmälas. På grund av lågt deltagarintresse genomfördes workshopen av mig och ytterligare en deltagare. I förberedelserna inför workshopen togs inspiration av listor och metoder kopplade till improvisationsteater. En samling karaktärer med varsin bakgrundshistoria skrevs ner på lappar som sedan samlades i en burk. Under workshopen användes burken med karaktärsbeskrivningar för att snabbt och enkelt bestämma en karaktär för varje rollspelstillfälle. Som komplement skapades även en loppa (se figur 26) som fylldes med olika egenskapsmässiga motsatsförhållanden vilka ytterligare definierade den karaktär som skulle spelas ut.

Figur 26 Loppa som användes för att bestämma karaktärens utmärkande egenskap.

För att hjälpa deltagarna att gå in i rollen hade en samling rekvisitaobjekt lagts fram för användning vid behov. Rekvisitan bestod av en bred samling objekt; ett rep, ett par glasögon och en analog kamera. För att ytterligare förstärka känslan av att vi befann oss på ett gym skapades en spellista bestående av typiska miljö ljud från gym som spelades upp under workshopen.

Övningen började med att en deltagare tog en lapp ur burken som bestämde deltagarens rollkaraktär. Samma deltagare fick sedan säga ett nummer som avgjorde karaktärens personliga egenskap från loppen. Efter detta fick deltagaren se om hen ville använda någon rekvisita samt bestämma vilken del av gymmet som hen skulle utforska i rollspelet. Den andra deltagaren fick observera och föra ner sina observationer på papper. Under rollspelet höll deltagaren ett slags resonerande narrativ så båda deltagarna tydligt kunde förstå bakgrund till upplevelser och handlingar. Den rollspelande fick själv avgöra när hen skulle avsluta rollspelet vilket i snitt skedde tio minuter in. Efteråt analyserades observatörens anteckningar som kompletterades i samråd med rollspelaren.

5.3.2 Resultat och analys

I workshopen framstod bilden av gym och gymträning som snävt fokuserat på funktion och kroppslig prestation. Maskinernas komplexa, skelettliknande utformning kändes varken inbjudande eller pedagogisk, och karaktäriserades av materialval som t.ex. metall och läder med svårtydda bakomliggande argument. Gissningsvis används läder utifrån sina starka och hållbara egenskaper, men den stora utsträckning som läder används i på många gym idag upplevs svårmotiverad. I samband med rollspelen framstod gymmets ljussättning förbisedd med stor, utforskad potential där mer genomtänkta ljuslösningar skulle kunna ge känslan av att utrymmet består av olika, mindre rum utan de kostnader och konsekvenser som fysiska väggar kan innebära. De stora, öppna utrymmena typiska för träningslokaler framstod som onödigt exponerande för många typer av gymbesökare och i synnerhet de vars kroppar inte överensstämmer med rådande kroppsideal. Mina tankar går tillbaka till ett citat från Ehrnberger i studiens teoridel som beskriver hur design är en kompromiss mellan olika behov. Gymmet tycks i nästan alla avseenden ha prioriterat de erfarna gymbesökarna med kapital i form av muskulösa, presterande kroppar på bekostnad av övriga kroppstyper. Maskuliniteten och dess strukturer är också närvarande. Genom den villkorslösa exponeringen underlättas bedömningen av en persons kroppsprestation och således status. Träningsmaskinernas accentuerar den industriella komplexitet och otillgänglighet typisk för maskiner och fungerar således exkluderande av alla dom som attraheras av mjukare värden. Ofta är de designelement som upplevs maskulina också de som upplevs göra gymmet till en mer otillgänglig plats. Denna otillgänglighet blir särskilt problematisk i ljuset av träning och fysisk aktivitet välgörande för en psykisk och fysisk hälsa. Gymmet verkar anpassat för de som redan uppnått en fysiskt vältränad kropp varpå övriga besökare har som val att finna sig i en kontext som inte tillgo-

doser deras behov alternativt träna sig till en vältränad kropp och på så sätt bli den som gymmet anpassats efter.

En ytterligare aspekt som problematiserades var gymmets sterila och funktionsanpassade inredning. Vi såg här ett utforskat utrymme för inkorporerandet av abstrakta, tankeväckande objekt som kunde färga gymträningens fokus på fysik med ett stimulerande av ens olika sinnen.

På grund av upplevda svårigheter att finna form- och designbetonade aspekter i övningsresultatet improviserade vi fram ett ytterligare steg till övningen. Under övningen hade vi skrivit ner karaktärernas upplevelser på papper som sedan användes som utgångspunkt för en diskussion över hur karaktärernas upplevelser kunde relateras till designelement. När vi hade sammanställt en lista på relaterade designelement diskuterades olika designlösningar som hade potential att förbättra karaktärens upplevelse. De designlösningar som upplevdes intressanta i relation till studien sammanfattades i enkla textbeskrivningar. ”Tänka med kroppen” resulterade i fem bredare koncept som här presenteras tillsammans med respektive karaktär och de upplevelser som låg till grund för det karaktärsspecifika designproblemet.

Portabel omklädningshytt

Figur 27 Visualisering av karaktär #1 från övningen.

Den portabla omklädningshytten grundades i den introverta karaktären som oroade sig för att andra ville hen illa. I scenen framgick det att karaktären reagerade negativt på skåpen i omklädningsrummet då användningen av dem resulterar i begränsad uppsikt över omgivningen. Den portabla omklädningshytten skulle ge karaktären möjlighet att byta om på en plats som känns säker och trygg.

Draperi och ställföreträdande kropp

Figur 28 Visualisering av karaktär #2 från övningen.

Draperiet grundades med utgångspunkt från en osäker karaktär med torgskräck som helst inte syns och är på gymmet som en del av en större KBT-behandling. Karaktären upplevde gymmets träningslokal som alldeles för stort och öppet och kände sig exponerad för andras blickar och obehagliga miljöljud i form av stön, klinkande metall och dunsar. Draperiet fyllde här två funktioner; visuell exponering som en valmöjlighet istället för krav samt ljuddämpning. En alternativ lös-

ning för den osäkra karaktären formulerades som ställföreträdande kropp. Tanken var att stora, interaktiva men abstrakta objekt skulle spridas ut i gymmet för att förskjuta fokus från andra gymbesökare till dessa abstrakta, tankeväckande objekt som kunde stimulera det mentala som de fysiskt stimulerande gymmen idag brister i.

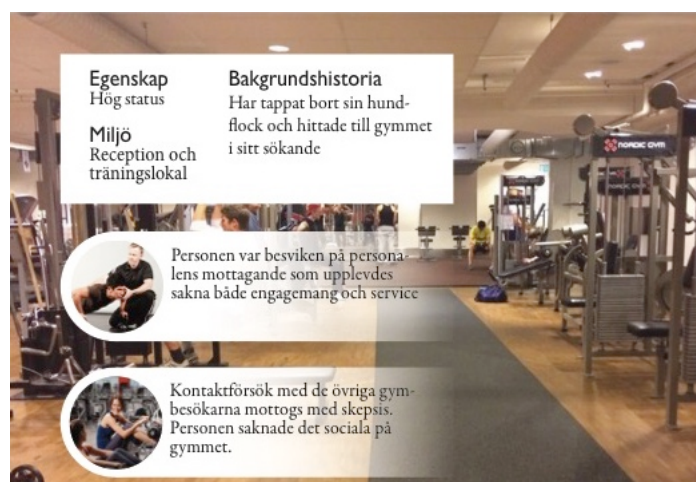
Dynamisk inredning

Figur 29 Visualisering av karaktär #3 från övningen.

Idéen om dynamisk inredning tog utgångspunkt i en smidig karaktär med ett stort intresse för fotografi. Då karaktären tänkte på sin omgivning i form av potentiella foton blev gymmets utrymmen och estetiska kvalitéer en viktig faktor för hans upplevelse av gymmet. I samband med hans upplevelse av gymmet som oinspirerande och livlöst bedömdes en mer dynamisk, uttrycksfull inredning kunna förbättra karaktärens upplevelse.

Loungerum

Figur 30 Visualisering av karaktär #4 från övningen.

Idén om ett loungerum tog utgångspunkt i en något bisarr karaktär i jämförelse med övningens övriga karaktärer. På grund av karaktärens höga status och oerfarenhet av att leva med människor uppstod ett glapp mellan honom, de andra gymbesökarna och den

aktivitet som gymmet formgivits för. Hans fokus låg på att socialisera med de andra gymbesökarna med negativa resultat för både honom och dom. Han kände sig besviken på deras svala och distanserade bemötande, medan de andra gymbesökarna upplevde hans kontaktsökande beteende som obehagligt. Vi kände att situationen kan lösas genom ett lounge- rum utformat för de sociala aspekterna av gymvistelsen. I detta lounge- rummet kan gymbesökare och gymanställda slappna av innan, under eller efter träning med en tydlig gränsdragning mellan aktiv träning och ett mer avslappnat, socialt för- hållningssätt.

5.4 Funktionsanalys

5.4.1 Genomförande och resultat

På grund av mängden material och ett behov av överblickbarhet i materialet gjordes en funktionsanalys avbildad i figur 31 baserad på den data som samlats in för studien.

HUVUDFUNKTIONER		
vidga	maskulinitetsnormer	föreställningar kring maskulinitet
erbjuda	kroppslig upplevelse	förvandla teoretisk kunskap till personlig
DELFUNKTIONER		
förstärka	trygghet	förutsättning för att våga experimentera
främja	passivitet	minska fokus på prestation och resultat
främja	eftertanke	reflektion som möjlighet till att knyta kunskap till det personliga
upplevas	gränslandet mellan vision & det som är	viktig egenskap för stark produkt inom kritisk design
motverka	konkurrens	maskuliniteters konkurrensförhållanden begränsar handlings- och känsloutrymme
generera	maskulinitetsrepresentationer utanför rådande normer	bredda möjliga identitetsalternativ inom maskuliniteten
främja	vårdande	viktig social förmåga som exkluderas ur rådande maskulinitetsnormer
främja	lekfullhet	lek som främjande av experimenterande och väg runt prestationskrav
STÖDFUNKTIONER		
främja	kollektivt tänkande	maskuliniteters individuella förhållningssätt försvårar större lösningsinitiativ
främja	empati	social förmåga som främjar samarbete och vårdande
förstärka	självkänsla	ökad trygghet
erbjuda	personligt uttryck	rådande maskulinitetsnormer begränsar personligt uttryck

Figur 31 Funktionsanalys baserad på projektets samlade resultat.

Huvudfunktionerna består av egenskaper som konceptet måste ha. Då studien visat att rådande maskulinitetsnormers återfinns i gym och gymträning bedömdes en breddning av rådande maskulinitetsnormer sannolikt även resultera i en breddad föreställning om gym och gymträning. Den andra huvudfunktionen handlade om att studiens koncept skulle erbjuda en kroppslig upplevelse. Detta bedömdes viktigt då den kroppsliga upplevelsen har en central roll i maskulinitetsteorin, den kritiska designen och normkreativiteten. Det fysiska objektets förmåga att stimulera flera sinnen på en och samma gång sågs dessutom som en av konceptformens

kommunikativa styrkor. Delfunktionerna bestämdes för att stödja de två huvudfunktionerna och kretsade kring att främja beteende och egenskaper som rådande maskulinitetsnormer värderar lågt eller till och med exkluderar och på så sätt bredda rådande maskulinitetsnormer. Stödfunktionerna består av funktioner som stödjer delfunktionerna och fick gärna uppfyllas även om de inte bedömdes nödvändigt.

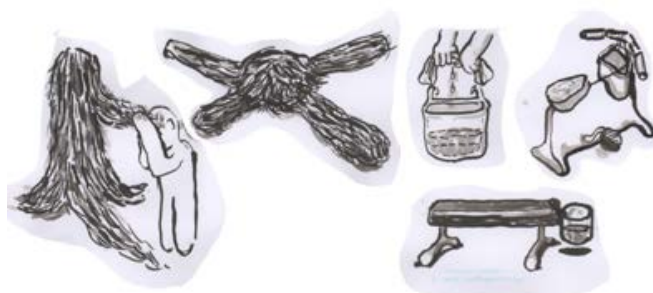
5.5 Idégenerering

5.5.1 Genomförande

Efter detta genomfördes en idégenerering med målet att generera en stor kvantitet av möjliga konceptförslag till koncept och prototyp som studien skulle resultera i. I detta stadié ansågs det lämpligt att hålla idéerna enkla och övergripande med tyngdpunkt på att förklara och visualisera konceptidén. Konceptförslagen från övningen ”Tänka med kroppen” användes som utgångspunkt för idégenereringen där de vidareutvecklades samt kompletterades av ytterligare konceptförslag.

Efter idégenerering sammanfattades och sorterades resultat i 5 övergripande kategorier bestämda utifrån idéernas karaktär; svett, koldioxid, inredning, växter och lyfta skrot.

5.5.2 Resultat och analys

Figur 32 Delar av idégenerering som kretsar kring svett.

Svettkonceptet grundades i maskinen som en allt vanligare metafor för våra kroppar och min upplevelse av att det mänskliga i våra kroppar framställs som negativt i stor utsträckning. Jag tänkte på svett som kroppens feedback på att den är ansträngd vilket borde vara normaliserat i en kontext som kretsar kring fysisk ansträngning. Det verkar däremot som att svett upplevs osanitärt även på gym vilket detta koncept var tänkt att förändra genom att ta tillvara på all den svett som gymbesökare producerar i sin träning. Jag föreställde mig att svetten skulle kunna rensas och användas som vatten eller fungera som lokal valuta på gymmet.

Figur 33 Delar av idégenerering som kretsar kring koldioxid.

Koldioxidkonceptet handlade om att utnyttja koldioxiden från tränande gymbesökare för vårdandet av växter. I studien har vårdandet återkommit som en feminint kodad egenskap och tanken var att ett gym byggt kring denna idé skulle kunna lära minska avståndet mellan maskulinitet och vårdande.

Figur 34 Delar av idégenerering som kretsar kring inredning.

Inredningskonceptet delade mycket av tankarna bakom koldioxidkategorin. Här föreställde jag mig ett möte mellan heminredning och gym i form av bl.a. inredningskit som skulle användas för att dekorera gymmet och att gymmet skulle delas upp i personliga delar för att öka motivationen att ta hand om och reflektera över gymmiljön vilket även var den övergripande tanken med växtkonceptet avbildat i figur 35.

Figur 35 Delar av idégenerering som kretsar kring växter.

Det sista konceptet hade arbetsnamnet ”lyfta skrot”. Idén byggde på att våra sopor i viss mån berättar vilka vi är. Gamla matförpackningar skvallrar om matvanor, post-its med anteckningar kan vara av högst personlig karaktär och brev likaså. Genom att tillverka skivvikter av varje gymmedlems personliga hushållssopor var förhoppningen att gymmets fokus på kroppsliga prestationer skulle förskjutas till de personliga skivvikterna. På så sätt skulle gymmet bli en kontext som handlade om att eftertänksamt utforska den samlade komplexitet av delar som oftast utgör vår identitet.

Figur 36 Delar av idégenerering som kretsar kring "lyfta skrot".

Efter att ha stämt av hur väl de olika koncepten uppfyllde funktionerna i funktionsanalysen valde jag ”lyfta skrot” som koncept att vidareutveckla för studiens slutgiltiga koncept och prototyp. Konceptet ansågs svara mot huvudfunktionerna samt flera delfunktioner som t.ex. främja passivitet och eftertanke och motverka konkurrens då en stor del av gymmets konkurrens ansågs kopplat till dess fokus på kroppsliga prestationer och dess mätbarhet. Konceptet bedömdes även lösa flera stödfunktioner som t.ex. främja empati då det möjliggjorde en insyn i andra gymmedlemmars identitet.

Efter en dryg veckas jobb med att vidareutveckla konceptet genom skiss och prototypbyggande började konceptet kännas otydligt och svårt att kommunicera. Målet var en prototyp som i största möjliga mån var självförklarande och kunde

kommunicera studiens resultat på ett lättillgängligt sätt. Jag upplevde svårigheter att förklara konceptet för andra vilket ansågs bero på konceptets komplexitet.

Figur 37 Prototyputveckling för konceptet "lyfta skrot".

5.6 Slutgiltigt prototyp

I samråd med min handledare bytte jag spår till en konceptidé som väckts i samband med den intervju med Marco Vega som utfördes i studiens researchfas. I samband med intervjun diskuterades klädesplaggs potential som normförändrande produkt. Vid tillfället upplevdes kläder som en svår produkt att utveckla då våra klädesval bygger på så många och komplexa faktorer som bl.a. smak och grupp-tillhörighet. I detta skede upplevdes idén enkel att kommunicera, stämma bra med studiens helhet samt vara genomförbar när den kunde kombineras med delar av andra idéer som genererats sedan idén valdes bort. Klädesplagget kombinerades med idén om exponerad identitet från "lyfta skrot" vilket resulterade i ett identitetsexponerande träningsplagg. För att kringgå den komplexa bakgrunden till våra klädesval som t.ex. smak och grupp-tillhörighet skulle klädesplagget vara ett krav för att ges tillgång till gymmet likt ett passerkort.

5.6.1 Prototyp

För ökad exponering begränsades plagget till att vara någon typ av överkroppsplagg. Jag började med att utforska könsneutrala plagg med starka associationer till gym och gymträning. En könsneutral produkt ansågs nödvändigt för att göra plagget relevant för alla gymmedlemmar oavsett kön medan associationen till gym och gymträning tänktes förstärka upplevelsen av produkten som gymrelate-

rad. Valet blev en tanktop då den ansågs bära en spännande tvetydighet i att den kan läsas som maskulin, feminin eller könsneutral beroende på faktorer som hur den är skuren och i vilket material den är gjord i.

Med inspiration från de positiva reaktioner som övningsdeltagarna i ”skapa inre bilder” hade kring kollageskapande såg jag kollage som ett spännande verktyg för att visualisera sin identitet. Kollagemetodens lustfyllda och tillgängliga karaktär kunde förhoppningsvis balansera upp det utvärderande och självkritiska förhållningssätt som tenderar att uppstå när vi måste formulera något som ska representera oss. Idén var att varje gymmedlem skulle skapa ett kollage som representerade medlemmens identitet. Marco Vega deltog i framställningen av ett scenario över konceptet och skulle ursprungligen även skapa det identitetskollage som trycktes på tanktopen. Då han fick förhinder bestämde jag mig för att själv skapa identitetskollaget vilket i vissa avseenden kändes lämpligare. I konceptet skulle medlemmarnas tanktops endast exponeras för andra gymmedlemmar med motsvarande tanktops vilket skulle göra exponeringen till en kollektiv sårbarhet. Då prototypen skulle presenteras för sig själv i samband med presentationer av projektet förändrades förutsättningarna för exponeringen vilket bedömdes motivera att jag skapade identitetskollaget själv.

Då tanktopen skulle vara ett krav för att ges tillgång till det konceptuella gymmet gjordes efterforskningar i lämpliga och tillgängliga lösningar. I efterforskningarna upptäcktes RFID-tekniken som möjliggör kommunikation mellan strömlösa chip och strömförsörjda chipläsare. RFID-tekniken används bl.a. för kreditkort och är en vanlig i tekniska låslösningar. Med hjälp av en RFID-tagga insydd i tanktopen kunde plagget kommunicera med en RFID-läsare placerad vid det konceptuella gymmets ingång för att på så vis ge medlemmen tillgång till gymmet. RFID-tekniken har även blivit ett allt vanligare inslag i kläder, bl.a. som stöldskydd samt för att avgöra märkesplaggs autenticitet. Att kläder redan var ett etablerat område för tekniken stärkte mitt val av RFID-tekniken som lösning för tanktopens nyckelfunktion.

5.6.2 Form & material för prototyp

Jag ville att tanktopen skulle upplevas rymlig och behaglig utan att bli otymplig och störande i samband med träningsaktivitet. En köpt tanktop med passform som stämde överens med föregående beskrivning användes som utgångspunkt för det mönster som skulle ligga till grund för den konceptuella tanktopen.

Upplevelsen av ett plagg ansågs till stor del formas av det material som plagget utgörs av. Tanktopens material var tänkt att generera en upplevelse av plagget som någonting fint och ömtåligt vilket ansågs främja ett vårdande förhållningssätt till tanktopen. De funktionsmaterial som idag är populära för träningsplagg har ofta en vattenavstötande funktion till skillnad från många naturmaterial som utmärks av god absorberingsförmåga. Jag bestämmer mig för att tanktopen ska sys i linnematerial som trots associationer till det fina och ömtåliga är ett väldigt slit-

starkt material. Linne är ett naturmaterial med god andningsförmåga vilket ansågs kunna förstärka naturkopplingen, ett återkommande inslag i visualiseringarna över drömgym.

5.6.3 Visualisering av identitet

Då identitetskollaget skulle tryckas på tanktoppen övervägdes olika tryckmetoder. Ursprungligen tänkte jag att identitetskollaget skulle tryckas med textiltransfer, en av de enklare tryckmetoderna. Textiltransfer valdes senare bort till förmån för screentryck med bakgrund i att screentryckets visuella kvalitéer ansågs motivera screentrycksmetodens ökade komplexitet och att koncept och prototyp inte var tänkt att appliceras utanför studiens ramar.

Figur 38 Processbild föreställandes en de framkallade screenramarna.

Screentryckets hantverksmässiga kvalitéer med de mindre och större imperfektioner i tryckresultat ansågs förstärka konceptet. Jag bestämde mig också för att konvertera mitt identitetskollage till rasterpunkter då detta bedömdes vara den bästa lösningen för att möjliggöra screentryck av fotografiska bilder.

5.6.4 Slutgiltig prototyp

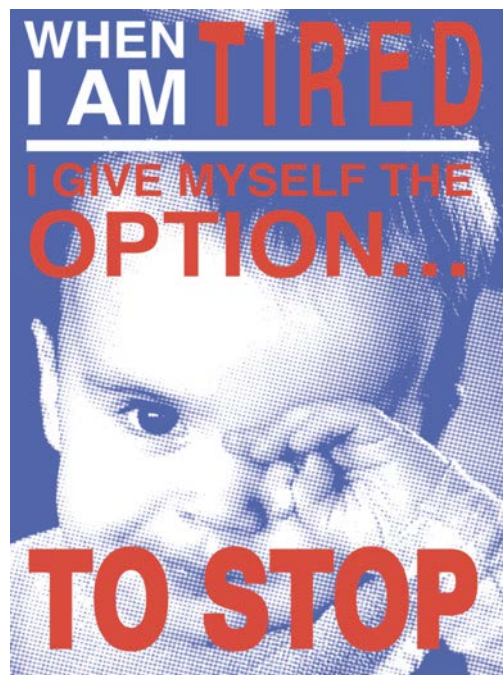

Figur 39 Den färdiga tanktoppen.

5.7 Slutgiltigt koncept

5.7.1 Utveckling av scenario

För att presentera gymkonceptet skapades ett scenario bestående av ett antal bilder som kan beskrivas som en modifierad user-journey. I scenariot skildras medlemmens väg från medlemsansökan till att ges tillgång till gymmets träningsutrymme. Jag ville att gymmet skulle ha en stark identitet där vila och ett omfattande välbefinnande balanserades mot ett utforskande av den egna identiteten. För fotografieringen kontaktades en vän med fotoerfarenhet som också fick agera gymanställd i scenariot. Då tanktoppen utgick från min identitet var jag orolig för att min förekomst i scenariot skulle leda till att studien upplevdes centrerad kring mig personligen. Jag kontaktade därför Marco Vega kring deltagande i scenariorframställningen vilket han sedan deltog i. För att forma upplevelsen av gymmet lades stor vikt vid vilka objekt som kunde tänkas förekomma på gymmet. Genom att använda oss av växter, naturmaterial och mjuka textilier i starka färger ville vi att gymmet skulle kännas inbjudande och avslappnande utan att helt tappa den energi som kan hjälpa medlemmarna i deras träning. Två affischer skapades också för att ytterligare förstärka gymmets karaktäristiska fokus på introspektivt arbete och acceptans.

Figur 40 En av affischerna som skapades med syfte att förtydliga gymkoncept.

5.7.2 Slutgiltigt scenario

Fyll i medlemsformulär

Gör ett kollage som representerar din identitet

Figur 41 Färdigt scenario del 1

Figur 42 Färdigt scenario del 1

Ditt identitetskollage anpassas och screenprintas på en tanktop med en personlig RFID-tag i etiketten. Din personliga gymtanktop används sedan som passerkort till gymmet

Figur 42 Färdigt scenario del 2

6 Diskussion

Stora delar av studien har handlat om att fördjupa förståelsen för maskulinitetsnormer och hur de tar sig i uttryck på individuell och strukturell nivå. Maskulinitet är ett komplext samspel mellan klass, etnicitet, kön och olika former av kapital vilket ställer stora krav på den som ämnar förstå hur maskuliniteter fungerar. Studiens fördjupning av maskulinitet utgjordes av en iterativ läroprocess med strävan efter att kontinuerligt växla mellan teori, hantverk och reflektion för en djupare förståelse av ämnet. Till följd har gränser mellan teori och praktik ifrågasatts och lösts upp vilket gagnat min förståelse för maskuliniteter såväl som min arbetsprocess.

Normkreativiteten och NOVA har varit viktiga faktorer i detta då de bidragit med konkreta metoder för att omvandla ett ifrågasättande i tanken till faktisk handling. NOVA har varit ett viktigt verktyg i studien och har visat sig vara användbart för flera olika typer av processer. NOVA har visat sig särskilt värdefullt som verktyg för att möjliggöra och effektivisera grupprocesser som kretsar kring komplexa ämnen. Av personlig erfarenhet tenderar sådana grupprocesser antingen att resultera i en intellektuell distansering eller en ineffektiv lärandesituation.

Sannolikt hade en övning från NOVA kunnat ersätta studiens intervjuer vilket kunnat lösa informanternas negativa associationer till maskulinitet som upplevdes begränsa frispråkigheten i deras intervjusvar. Av de fyra novaövningarna som användes i studien upplevdes ”Att tänka med kroppen” särskilt användbar i designprocessen. Genom övningens rollspel uppstod en mångfacetterad förståelse för gymmet långt bortom de två deltagarnas perspektiv. Rollspelet skapar även möjligheter för deltagarna att utforska en kontext på ett tryggt och självständigt sätt utan att vara beroende av hjälp från omgivningen.

Studien visar i både teori och resultat att rådande maskulinitetsnormer begränsar män i flera avseenden. Intervjuresultatet berättar om hur rådande maskulinitetsnormers upplevs begränsa en djupare självkänedom och i vissa fall ett beteende som överensstämmer med ens egna identitet. Informanterna verkade besitta en vilja till förändring men sakna verktyg för att genomföra den. Det är viktigt att komma ihåg mäns samlade intresse i rådande maskulinitetsnormer och den makt som de har genom denna struktur. Det är också viktigt att förstå att maskulinitetskritiska män med största sannolikhet upprätthåller den större maskulinitetsstrukturen oavsett deras intentioner. Patriarkala maktförhållanden är med stor sannolikhet inget som kan motarbetas på en individuell nivå. Möjligtvis finns det större potential i normförändrande initiativ med målet att bredda maskulinitetsnormer till att bli mer konstruktiva för de som lever under och utanför dem.

Observationernas validitet hade kunnat höjas genom att jämföra Viljan Träningsklubb med gruppPASS på SATS. GruppPASS hade även kunnat fungera som en inramning för studiens koncept och produkt. Det verkar emellertid som att det finns en utbredd feminin kodning av gruppPASS som uttryckts av män och kvinnor under studiens gång. En risk är att detta även reproduceras i ett lågt antal män bland gruppPASSets deltagare vilket sannolikt också begränsar reproduktionen av maskulinitetsnormer i kontexten.

Ett mer balanserat förhållande mellan teori, data och produktutveckling hade sannolikt resulterat i en bättre helhet och studie. Det linnematerial som användes för tanktoppen kändes alldeles för grovt och styvt för hur jag föreställde mig linnet. På grund av begränsade ekonomiska och tidsmässiga resurser var jag emellertid tvungen att kompromissa med min materialvision. Jag bedömer det troligt att ett tunnare och mer följsamt linnematerial hade skapat en mer inbjudande och behaglig tanktopp. Ett större detaljarbete hade också kunnat höja tanktoppens kommunikativa egenskaper och det hade varit spännande att utforska hur subtila, feminina attribut kunnat användas för att förstärka konfliktförhållandet mellan tanktopp och maskulinitet, gym och träning. Många normer uttrycks på subtila vis och tanktoppens detaljer hade kunnat återspegla detta för att väcka svårbegripliga känsloreaktioner hos betraktaren. Sammanfattningsvis anser jag att det finns stora möjligheter för att vidareutveckla tanktoppen mot en form som är mer direkt och kan förstås i bredare drag utan kompletterande beskrivning.

7 Slutsats

Frågeställningen för denna studie har varit ” Hur kan design synliggöra rådande maskulinitetsnormer inom gym och gymträning med syftet att bredda föreställningarna om maskulinitet, gym och gymträning för att bättre tillgodose gymbesökarnas behov?” Projektets syfte var att undersöka hur normkreativitet kan användas för att synliggöra hur destruktiva maskulinitetsnormer påverkar föreställningar om gym och träning. Studiens skulle slutligen resultera i ett koncept och en prototyp med syftet att bredda förståelsen av maskulinitet, gym och träning. För studien användes teori och kvalitativa metoder för datainsamling metoder för att generera ett kunskapsunderlag som sedan låg till grund för ett möjligt svar på studiens frågeställning i form av koncept och prototyp.

Studien gestaltar hur normer kan ha en avgörande roll i designprocessen. Detta kan ses som ett argument för ökad medvetenhet och arbete kring normer under designprocessen. Detta är särskilt viktigt för att kunna motivera designyrkets relevans utanför designvärlden som är långt bort från att representera samhället på ett fullvärdigt sätt. Sannolikt hade en sådan förändring haft flera positiva effekter såsom ett ökat designintresse från omvärlden, jämlikare arbetsförhållanden och produkter som bättre mötte den tänkta användaren.

Studien visar att den kritiska designens intresse för processen, frågor och människors komplexa behov är ett värdefullt komplement till andra designriktningar. Normkreativitetens möjligheter är till viss del överlappande med den kritiska designen och kan även bidra med en mer konkret förståelse för processen bakom tankeväckande designobjekt. NOVA har i studien varit ett effektivt sätt att förenkla komplexa teorier samt ge förslag på handgripliga metoder som kan vidareutveckla förståelsen. Kritisk design och normkreativitet har tack vare sin problematiserande natur tillåtit mig att arbeta med maskuliniteters fulla komplexitet vilket verkat underlättande för studiens genomförande. Studien visar även att normkreativitet behandlar viktiga frågor relevanta för verksamma designers. NOVA erbjuder en bred samling övningar som visat sig vara både lustfyllda och användbara för att bemöta normer och deras inverkan på designprocessen. NOVA erbjuder en insyn i hur upplevelser tenderar att förändras beroende på vem vi är vilket är något människor tenderar att behöva påminnas om med jämna mellanrum. Förståelse för detta är kanske särskilt viktigt för designers vars arbete kretsar så pass mycket kring att förstå andra människors viljor, behov och resonemang.

Studios koncept och prototyp bygger på studiens teori och metodresultat vilket i vissa avseenden utgörs av svårtillgänglig, akademisk kunskap. Att förstå maskulinitetsnormer utan insyn i feministisk teori eller akademisk erfarenhet kan vara

särskilt svårt vilket exkluderar många från att förstå hur maskulinitet fungerar. Genom att paketera denna kunskap i ett objekt som upplevs med syn, känsel och kanske även fler sinnen blir kunskapen tillgänglig för en större grupp människor. Min förhoppning är att tanktopen och projektet fungerar som ett lustfyllt sätt att fördjupa sin förståelse för normer kring maskulinitet, gym och träning. Studien visar att rådande maskulinitetsnormer, gym och träning skulle kunna utvecklas för att bättre möta gymbesökarnas behov. Studien visar samspelet mellan dessa områden vilket talar för att förändringsinitiativ kräver en bred och nyanserad problembild för att ge resultat. Föreställningen om god hälsa innefattar ofta både fysisk och psykisk hälsa, där den psykiska hälsoaspekten upplevs eftersatt i relation till studiens resultat. På samma gång tycks träningen få en allt högre status där den idag t.o.m. kan ersätta psykofarmaka som behandling av depression. Utöver ett ansvar att erbjuda träning med positiv fysisk och psykisk hälsoeffekt är det också viktigt att träning är något som görs tillgängligt för alla. Istället för att betrakta en individs träningsvanor som karaktärsbeskrivande bör vi undersöka vilka som tränar och vilka som inte gör det och utforska hur detta kan förändras. Utifrån träningens många och goda hälsoeffekter ligger detta i samhällets intresse samtidigt som det kunnat öka gymföretagens medlemsantal och intäkter.

8 Källförteckning

- Alves, M. et al. 2016. NOVA - Verktyg och metoder för normkreativ innovation. Vinnova.
- Connell, Raewyn. 2005. *Masculinities*. 2. uppl. Los Angeles: University of California Press.
- Dunne, Anne. och Raby, Fiona. 2001. *Design Noir-The Secret Life of Electronic Objects*. Birkhauser.
- Ehrnberger, Karin. 2017. *TILLBLIVELSER: En trasslig berättelse om design som normkritisk praktik*. KTH - Skolan för industriell teknik och management.
- Gottzén, Linus. 2014. *Jämställdhet 2.0 - Genus och maskulinitet*. [online] Göteborg: <http://www.jamstall.nu/wp-content/uploads/2014/01/Maskulinitetsteori-pdf.pdf>. (Hämtad 2018-05-27)
- Isaksson, Anna., Börjesson, Emma. and Ehrnberger, Karin. 2014. *Att synliggöra det osynliga: Design som aktör i jämställdhetsarbete*. Tidskrift för Genusvetenskap, 35(1), 28–47
- Kaufman, Michael. 1999. The Seven P 's of Men's Violence. <http://michaelkaufman.com/1999/10/the-7-ps-of-mens-violence/> (Hämtad 2018-05-27)
- Kristoffersson, S. 2003. Memphis och den italienska antidesignrörelsen. Göteborg: Acta Universitatis Gothoburgensis. <https://www.forskning.se/2003/10/23/design-som-konstnarlig-genre/> (Hämtad 2018-07-28).
- Lorentzi, Ulrika. 2009. *Från hantverkskilt till hästföretag*. VINNOVA - Verket för Innovationssystem. <https://www.vinnova.se/contentassets/95f3c62408c747d1817eaa980b190080/vr-09-20.pdf> (Hämtad 2018-05-27)
- Löwgren, J. 2016. *Till En Designstudent Som Ska Göra Examensarbete på Kandidatnivå*. [Opublicerat manuskript]
- Martin, C, Hedin, Anna. 2011. *En Liten Lathund om Kvalitativ Metod Med Tonvikt på Intervju*. [Opublicerat manuskript]

MÄN. 2017. *Samtalsgrupper för # allmän*. [Opublicerat manuskript]
<http://mfj.se/assets/uploads/2017/11/samtalsgrupper-for-allaman.pdf> (Hämtad 2018-05-27)

MÄN. u.d. *Om MÄN*. <http://mfj.se/om-man-2/> (Hämtad 14 maj 2018).

Investopedia. u.d. *Neoliberalism*.
<https://www.investopedia.com/terms/n/neoliberalism.asp> (Hämtad 2018-06-27)

Mind Sweden. 2014. *Män och självmord*. Psykisk Hälsa #3 2014.
https://issuu.com/mindsweden/docs/psykisk_h_lsa_2014-3-m_n_och_sj__
(Hämtad 27 juni 2018).

Rasmussen Analys och Nyheter24 Gruppen. 2018. *Ungdomsfokus 2018*.

Springer, Simon., Birch, Kean. och MacLeavy, Julie. 2016. *The Handbook of Neoliberalism*. New York: Routledge.

Vinthagen, Rebecca & Zavalía, Lina. 2014 *Normkreativ*. Stockholm: Premiss.

9 Figurförteckning

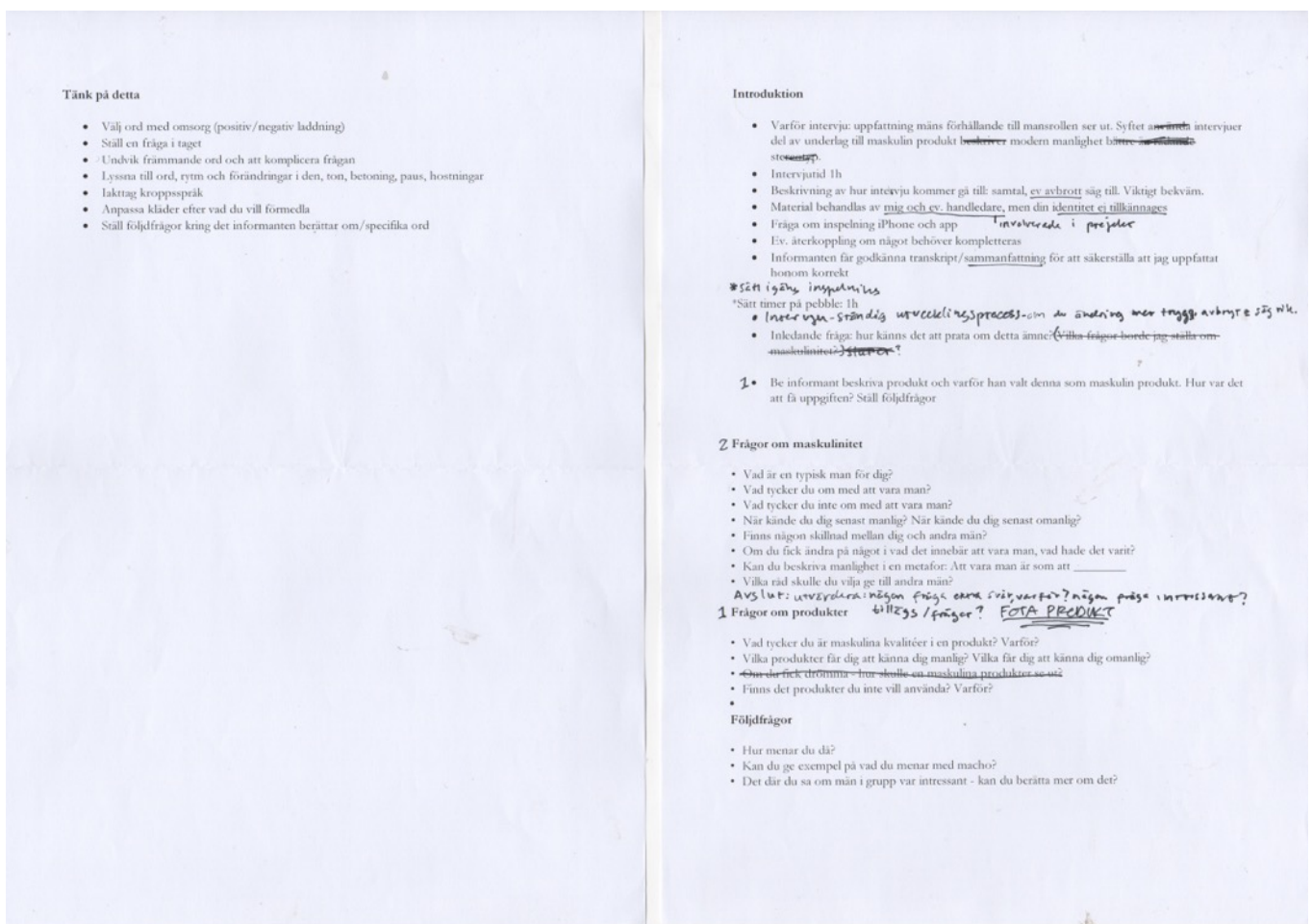
Figur 1 Noam Torans "Sheet Thief"	6
Figur 2 Arrangerad bild av en patient i androstolen.	8
Figur 3 Kilt för byggarbetare skapad av Marcus Jahnkes och Blåkläder.	9
Figur 4 Ordmoln över svarsresultat på frågan om vilken känd person du helst vill vara som för personer i åldersgruppen 15-29 år.	11
Figur 5 Andre Agassi i rosa tävlingskläder.	12
Figur 6 Samtalsmodellen "Stora och lilla rummet".	13
Figur 7 Skärmbild från SATS hemsida.	16
Figur 8 Skärmbild från Viljan Träningsklubbs hemsida.	16
Figur 9 NOVAkort med övningarna "Fånga blicken" och "Skapa inre bilder"	17
Figur 10 NOVAkort med övningen "Tänka med kroppen"	18
Figur 11 En av två framträdande tröjtryck i bildmaterialet.	24
Figur 12 En av bilderna som avviker genom sin sexuella karaktär.	24
Figur 13 Två män som tycks ha fotat sig själva under träningsuppehåll.	25
Figur 14 En man som utför styrketräningsövningar med fokus på benstyrka.	26
Figur 15 Visualisering av projektförlopp.	28
Figur 16 Aktiva kroppar från kollagen över samtida gym.	29
Figur 17 Passiva kroppar från kollagen över samtida gym.	30
Figur 18 Levande objekt från kollagen över samtida gym.	30
Figur 19 Livlösa objekt från kollagen över samtida gym.	31
Figur 20 Text från kollagen över samtida gym.	31
Figur 21 Aktiva kroppar från kollagen över drömgym.	32
Figur 22 Passiva kroppar från kollagen över drömgym.	32
Figur 23 Levande objekt från kollagen över drömgym.	33
Figur 24 Livlösa objekt från kollagen över drömgym..	33
Figur 25 Text från kollagen över drömgym.	33
Figur 26 Loppen som användes för att bestämma karaktärens utmärkande egenskap.	34
Figur 27 Visualisering av karaktär #1 från övningen.	37
Figur 28 Visualisering av karaktär #2 från övningen.	37
Figur 29 Visualisering av karaktär #3 från övningen.	38
Figur 30 Visualisering av karaktär #4 från övningen.	38
Figur 31 Funktionsanalys baserad på projektets samlade resultat.	40
Figur 32 Delar av idégenerering som kretsar kring svett.	42
Figur 33 Delar av idégenerering som kretsar kring koldioxid.	43
Figur 34 Delar av idégenerering som kretsar kring inredning.	43
Figur 35 Delar av idégenerering som kretsar kring växter.	44
Figur 36 Delar av idégenerering som kretsar kring "lyfta skrot".	44
Figur 37 Prototyputveckling för konceptet "lyfta skrot".	45
Figur 38 Processbild föreställandes en de framkallade screenramarna.	47
Figur 39 Den färdiga tanktopen.	48
Figur 40 En av affischerna som skapades med syfte att förtydliga gymkoncept.	49
Figur 41 Färdigt scenario del 1	50
Figur 42 Färdigt scenario del 1	50

10 Bilagor

10.1 Bilaga 1

Stöddokument för de semistrukturerade intervjuerna

10.2 Bilaga 2

Sammanställning av intervjudata

Mannen

- Trygg men inte likgiltig
- En ansvarstagande pappa
- Auktoritär
- Lösningfokuserad och ändamålsenlig
- Stark

Upplevelsen av att vara man

- Skamfyllt och passiviserande
- Obehag inför problem utan lösning
- En känsla som först uppstår i mötet med andra
- Svårt att föra djupare samtal
- Inre och yttre prestationskrav

Ideal

Att kunna möta känslor
Synliggöra känslor
Känna trygghet även i passiva roller
Våga experimentera med/mot sin magkänsla
Att vara transparent med sina misstag och sin svaghet
Personlighet obunden till könsidentitet
En mer tillåtande maskulinitet

Maskulinitetsnormer

- Begränsande
- En konstruktion
- Ständigt uppvisa/låtsas ha kontroll
- Olika ordböcker för tröst: Stöttande med riktning för män / Villkorslöst stöttande för kvinnor
- Man/kvinna som motsatser
- Maskulint=initierande / Feminint=faciliterande

Upplevelser som står ut

Informant 1

Att tänka på känslor som en metadiskussion. Informanten värdesätter att han lärt sig att prata kring ett ämne snarare än att försöka hitta en lösning.

Informant 2

Användandet av en tjejkompis rosdoftande deodorant i tonåren, kanske som politisk handling. Informanten minns även hur han bar ett par färgglada jeans som motståndshandling till maskulinitet

Informant 3

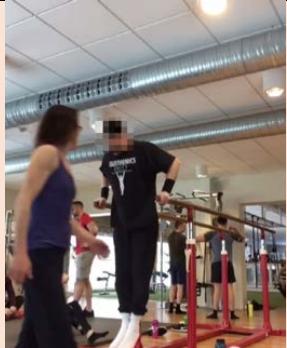

Lyssnade passivt på kvinna, liggandes i soffan - utan att komma med förslag på lösningar

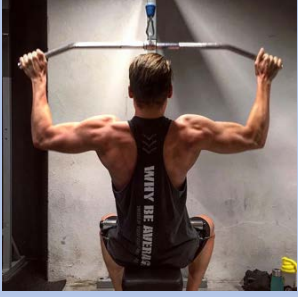

Informant 4

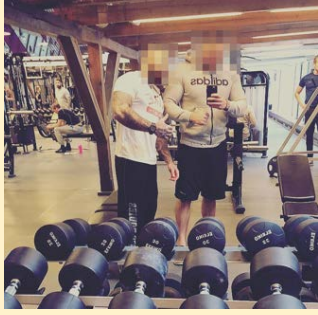

Faderskapet och en väldefinierad papparoll gav informanten en trygghet som gjort att arbete och karriär känns mindre viktiga för hans identitet

10.3 Bilaga 3

Sammanställning över resultat från övningen ”Fånga blicken” ur NOVA

			
Vad fångar uppmärksamhet?	Fotots dokumentära kvalitet	Mannens hukade kroppställning	Grodperspektivet
Vad syns i bild?	<ul style="list-style-type: none"> • En förbigående person i förgrunden • En man som häver sin kropp på två stångar • Gymsbesökare i bakgrunden • Luftrör i taket • speglar på väggarna • Vattenflaskor i olika färger (rosa, gul, grön, grå) • Ett rödlackerat träningsredskap 	<ul style="list-style-type: none"> • En man som sitter framåthukad på ett ryggstöd • golv som utgörs av en grå, modulär matta • Träningsredskap i mörka färger • En grön skivvikt 	<ul style="list-style-type: none"> • En man som genomför en benövning i ett träningsredskap • vitmålade väggar • golv i träimitation • tak med vattenrör
Vilken är miljön och av vilken betydelse är den?	Gym vilket bidrar till att kontextualisera träningen	Gym vilket bidrar till att kontextualisera träningen	Gym vilket bidrar till att kontextualisera träningen
Hur är personen positionerad?	Aktiv, raklång med spända armar.	Aktiv, sittandes och med spända armar	Aktiv, sittandes med spänd kroppshållning
Vilken vinkel är fotot taget ifrån och vad kan intentionen vara?	<ul style="list-style-type: none"> • Mellan ögonhöjd och grodperspektiv • Uppvisa träningsintresse, kroppsbyggnad och/eller förstärka identitet 	<ul style="list-style-type: none"> • Ögonhöjd • Sannolikt visa kropp men med teknikutvärdering för att minimera negativ läsning • Vissa associationer till foto som teknikutvärdering, men förklarar inte offentlig publicering 	<ul style="list-style-type: none"> • Grodperspektiv • Framställa sig som kontrollerad och stark vilket förstärks av associationer till pilot i cockpit

			
Vad fångar uppmärksamhet?	Mannens lutande kropp	Symmetrin som skapas av armar och stång	Mannens spända armar
Vad syns i bild?	<ul style="list-style-type: none"> • En man som tränar med kettlebell • En stegball • Ett tyngdlyftarbälte • En nödutgång • Ett element 	<ul style="list-style-type: none"> • En man som gör en ryggövning i träningsmaskin fotad bakifrån • Linne med tryck "WHY BE AVERAGE" • Handstång • två vattenflaskor varav en mintgrön och en genomskinlig 	<ul style="list-style-type: none"> • En man som gör armövning i träningsmaskin • andra träningsmaskiner • golv i träimitation
Vilken är miljön och av vilken betydelse är den?	Gym vilket bidrar till att kontextualisera träningen	Gym vilket bidrar till att kontextualisera träningen	Gym vilket bidrar till att kontextualisera träningen
Hur är personen positionerad?	Aktiv, stående lätt lutad Verkar vara i rörelse	Spänd kropp i sittande position	Spänd överkropp i sittande position
Vilken vinkel är fotot taget ifrån och vad kan intentionen vara?	<ul style="list-style-type: none"> • Grodperspektiv • Perspektiv, ljus och positionering framhäver hans kropp som muskulös 	<ul style="list-style-type: none"> • Ögonhöjd • Symmetri och linnetryck framställer mannen som fysiskt högpresterande • Visst mått av självobjektivering när ansiktet är bortvänt 	<ul style="list-style-type: none"> • Lägre ögonhöjd • Stort fokus på träningsmaskiner och gym antyder vilja till att bli sedd som träningsutövare

			
Vad fångar uppmärksamhet?	De två människors spända högerarmar	Mannens positionering	Tröjtrycket "WAR READY"
Vad syns i bild?	<ul style="list-style-type: none"> • Två män • En av männen tar en selfie i en gymspegel • Den andra mannen betraktar sig själv genom kompisens mobilskärm • Ett antal handvikter 	<ul style="list-style-type: none"> • En man i svarta kläder som tar en selfie i gymmen spegel • Träningsutrustning • Golvmatta som bryts av mot golv i träimitation 	<ul style="list-style-type: none"> • En man som tar en selfie i en gymspegel • Hans svarta T-shirt med rött tryck "WAR READY" • Hans handskar tyder på att han tränat tyngdlyftning • I bakgrunden syns träningsmaskiner
Vilken är miljön och av vilken betydelse är den?	Gym vilket bidrar till att vi läser männen som träningsutövare	Gym vilket bidrar till att vi läser mannen som träningsutövare	Gym vilket gör att mannens tröjtryck läses som träningsmetafor
Hur är personen positionerad?	De två männen är stillastående men framstår som aktiva genom att de spänner sina kroppar	Mannen är stillastående men kroppspositionering med ena foten framför den andra förstärker upplevelse av honom som aktiv	Mannen står passiv med vikten fördelad på ena höften
Vilken vinkel är fotot taget ifrån och vad kan intentionen vara?	<ul style="list-style-type: none"> • Ögonhöjd • Deras spända kroppar antyder att de vill exponera sin kroppsbyggnad vilket är något de vill dölja 	<ul style="list-style-type: none"> • Ögonhöjd lät vinklad neråt • Vinkeln nedåt möjliggör helkropps bild och avbildad hantel vilket antyder att han vill exponera kläder, träning etc 	<ul style="list-style-type: none"> • Ögonhöjd • Då hans svarta kläder förstärker det röda t-shirttrycket är han sannolikt intresserad av att framställa sig som fysiskt presterande med hjälp av avbildad kropp och tryck

	
Vad fångar uppmärksamhet?	Mannens magrutor och Calvin Klein-kalsongerna
Vad syns i bild?	<ul style="list-style-type: none"> • En man som dragit upp sin tröja för att exponera sin mage En dörr • Ev. Toalettinteriör
Vilken är miljön och av vilken betydelse är den?	Sannolikt en toalett vars privata karaktär förstärker bildens sensualitet
Hur är personen positionerad?	Passiv med undantag för hans spända mage
Vilken vinkel är fotot taget ifrån och vad kan intentionen vara?	<ul style="list-style-type: none"> • Strax under ögonhöjd • Intentionen verkar bestå i att visa upp hans magmuskler och sexualisera hans kropp